

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการศึกษา

กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย (สมัยนั้น) เริ่มดำเนินการส่งเสริมจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตั้งแต่ปี 2527 ที่จังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา ซึ่งประเทศกัมพูชาในขณะนั้นมีการทำสงครามสู้รบกันในประเทศราษฎรที่อยู่บริเวณชายแดนดังกล่าว ได้รับผลกระทบและความเดือดร้อนจากภัยสงคราม ความยากจน และประสบความทุกข์ยาก เดือดร้อนอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดปราจีนบุรี ไม่สามารถดำเนินการช่วยเหลือราษฎรผู้เดือดร้อนได้ทันการณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ มีอยู่จำกัด ไม่สามารถดูแลความทุกข์สุขของราษฎรได้อย่างทั่วถึง จึงเห็นความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น และเผยแพร่ความรู้ให้ราษฎรได้มีความคิดริเริ่มที่จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มคณะเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการจัดตั้ง “ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ” ขึ้น เพื่อเป็นสื่อกลางในการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์เบื้องต้น และยังเป็นหลักประกันขั้นพื้นฐานให้แก่ราษฎรในชนบทที่จะได้รับการดูแลช่วยเหลือ อย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2530 เห็นชอบให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการโครงการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2531 เป็นต้นมา โดยบรรจุโครงการไว้ในแผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2530 – 2534) และแผนปฏิบัติการของกระทรวงมหาดไทย ระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ.2531 – 2534) ภายใต้แผนพัฒนาคน สังคมและวัฒนธรรม แผนงานสวัสดิการสังคม แผนงานย่อย การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม โดยกรมประชาสงเคราะห์ได้กำหนดแนวนโยบายการ จัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้งานด้านสงเคราะห์ผู้ที่เดือดร้อนได้ช่วยเหลือประชาชนในระดับหมู่บ้านอย่างแท้จริง
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลของผู้เดือดร้อนอย่างถูกต้องเสนอต่อประชาสงเคราะห์อำเภอและประชาสงเคราะห์จังหวัด

3. เพื่อส่งเสริมให้เอกชนและองค์การสังคมสงเคราะห์อื่น ๆ ได้สนับสนุนและช่วยเหลือแก่ผู้มีปัญหา ต้องการความช่วยเหลือในหมู่บ้านและเพื่อให้ประชาชนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐ

ต่อมา เมื่อมีการจัดตั้งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมขึ้น เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2536 และ กรมประชาสงเคราะห์ ได้เข้ามาเป็นหน่วยงานหนึ่งของ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ประกอบกับในช่วงปี พ.ศ.2540 - 2541 ประเทศไทย ได้ประสบกับวิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำและภาวะเงินบาทลอยตัว ทำให้มีการเลิกจ้างงาน การปลดคนงานในสถานประกอบการ การลงทุนหยุดชะงักทำให้เกิดภาวะการว่างงานสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนโดยทั่วกัน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้มองเห็นความสำคัญของ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในการช่วยเหลือราษฎร ที่ถูกเลิกจ้างและว่างงาน จึงได้รับโอนงานของ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ของ กรมประชาสงเคราะห์ มาเป็นงานภารกิจของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ดังนั้น กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จึงได้ออกระเบียบว่าด้วย ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ.2541 โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งส่วนกลางในระดับกระทรวง และ ส่วนภูมิภาคในระดับจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน สำหรับส่วนภูมิภาค ได้ให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด ทำหน้าที่เป็น สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการประสานการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในแต่ละจังหวัด นอกจากนั้นในปี พ.ศ.2542 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้จัดทำโครงการจ้างบัณฑิตอาสาและผู้มีประสบการณ์ด้านการเงินเสริมสร้างความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งเน้นการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนผู้ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม (ทรส.) และสำรวจข้อมูลสวัสดิการสังคมและครัวเรือน(สสค.) และ การทำงานร่วมกับชุมชนของบัณฑิตอาสา และในปี พ.ศ.2543 ก็ได้มีการดำเนินการ โครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้างความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านอีก 1 ปี โดยจะเน้นให้บัณฑิตอาสา ได้ไปพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้เป็นองค์กรประชาชนที่เข้มแข็งและเป็นที่ยิ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง ไม่น้อยกว่า 1/5 ของจำนวน ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน สนับสนุนกระตุ้นให้ องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้ข้อมูล ผลการสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม(ทรส.) และ ข้อมูลสวัสดิการสังคมและครัวเรือน (สสค.) ในการจัดทำแผนของงบประมาณปี 2544 - 2545 ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และ ภารกิจอื่น ๆ ที่สำคัญ

การดำเนินการตามโครงการจ้างบัณฑิตอาสาฯ ดังกล่าว ทำให้บัณฑิตอาสาฯได้ไปช่วยให้คำแนะนำ ปรีกษา เรื่อง ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ.2541 เป็นอย่างดี และได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ภารกิจหน้าที่ของ ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน รวมทั้งภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมแก่ราษฎรในพื้นที่ จนทำให้ราษฎรเมื่อเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมสามารถมาขอรับบริการจากคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า " ที่พึ่งของราษฎร องค์การของประชาชน "

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้รับงบประมาณ ประจำปี 2544 วงเงิน 6,974,500.- บาท เพื่อดำเนินการ โครงการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน แผนงานบริหารแรงงานและสวัสดิการสังคม งานนโยบายและแผน หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน อบรมทบทวนบทบาทคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน อบรมผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับเงิน ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ติดตามการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และ จัดทำสื่อสื่อกิจกรรมเพื่อเผยแพร่งานศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ขอให้จังหวัดบุรีรัมย์ จัดทำแผนปฏิบัติงาน โครงการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในจังหวัด โดยให้คณะทำงานพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านระดับจังหวัด ซึ่งจังหวัดได้แต่งตั้งแล้ว ร่วมกัน จัดทำแผนและแนวทางการปฏิบัติงานส่งเสริมและพัฒนา ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และ โครงการนำร่องในการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ของผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร วิทยากรศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คนละ 1 แห่ง

โครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นโครงการหนึ่ง ในการดำเนินการและพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ให้จังหวัดทุกจังหวัด ดำเนินการในปีงบประมาณ 2544 เพื่อนำผล

/งานมาใช้...

งานมาใช้เป็นข้อมูล ในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสร้างเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์ได้เสนอ แผนงาน/โครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม จำนวน 114,000.- บาท และ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้พิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ จำนวน 90,000.- บาท หลังจากได้ดำเนินการมาแล้ว โครงการดังกล่าวได้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในระดับหนึ่ง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงาน โครงการขยายเครือข่ายเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสร้างเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องศึกษา วิเคราะห์ วิธีดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค และผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ในปีงบประมาณ 2544 ของจังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้จัดทำรายงานการศึกษาขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิธีดำเนินงานของโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสร้างเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสร้างเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสร้างเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาจากโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสร้างเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้านจังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2545
2. ศึกษาจากตารางแผนปฏิบัติการตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสร้างเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้านจังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2544

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาวิธีดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค และผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสร้างเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้านจังหวัดบุรีรัมย์ ปีงบประมาณ 2544 จากแผนปฏิบัติการตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสร้างเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน ประจำปี เดือน มีนาคม – กันยายน 2544 ประกอบการจัดทำรายงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาค้างนี้ จะนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

- (1) ทำให้ทราบถึงวิธีการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- (2) เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินการตามโครงการและเกิดประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- (3) เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ จะสามารถนำไปศึกษาค้นคว้าให้ละเอียด ต่อไป

การนำเสนอผลการศึกษา

แบ่งการนำเสนอออกเป็น 6 บท ประกอบด้วย

บทที่ 1	บทนำ
บทที่ 2	ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
บทที่ 3	ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดบุรีรัมย์
บทที่ 4	โครงการขยายเครือข่ายเพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2545
บทที่ 5	วิธีดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค ผลสัมฤทธิ์ของโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2544
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ
ภาคผนวก

.....

บทที่ 2

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

1. ความหมายของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นองค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ดำเนินงานช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาสและประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในป้องกัน และแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะทำให้ประชาชน ผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้านได้รับการดูแล ได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และทันต่อเหตุการณ์บนพื้นฐานของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยให้ดำเนินการในทุกหมู่บ้านในทุกจังหวัด เพื่อให้สมกับเจตนารมณ์ของกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม ที่ว่าเป็นองค์กรของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

2. วัตถุประสงค์การจัดตั้งและดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีดังนี้

2.1 เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรเกิดความรู้และแนวคิดในการจัดตั้งองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยให้ราษฎรร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของตนเองในพื้นที่ อันเป็นหลักประกันที่ราษฎรจะได้รับการช่วยเหลือโดยรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

2.2 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยราชการ หรือองค์กรภาคเอกชนที่จะลงไปดำเนินกิจกรรมด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และด้านอื่น ๆ ในหมู่บ้าน

2.3 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาและการกระจายบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมไปสู่ราษฎรในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

2.4 เพื่อให้เป็นแหล่งสถิติข้อมูลพื้นฐานและข่าวสารด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในหมู่บ้าน

3. หน้าที่ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.1 สำรวจและจัดทำข้อมูล เพื่อให้เป็นแหล่งสถิติข้อมูลพื้นฐานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

3.2 ประสานงานและร่วมดำเนินการกับหน่วยราชการ องค์กรภาคเอกชนในการ แก้ไขปัญหาและจัดบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน

3.3 เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

3.4 ระดมความร่วมมือของประชาชน และผู้แทนประชาชนในการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

3.5 รายงานเหตุสาธารณภัย และปัญหาความเดือดร้อน ที่เกิดขึ้นแก่ราษฎรในหมู่บ้าน

3.6 ดำเนินการด้านการสงเคราะห์และฟื้นฟู การพัฒนา คุ่มครอง และ ป้องกันการยกระดับคุณภาพชีวิต และรวบรวมสถิติข้อมูลของราษฎรในหมู่บ้าน

3.7 จัดให้บริการอื่น ๆ ที่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเห็นสมควรและเหมาะสม

4. แนวทางการดำเนินการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

4.1 ด้านการสงเคราะห์และฟื้นฟู

4.1.1 ช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ครอบครัวผู้มีรายได้น้อย ผู้ประสบสาธารณภัย ผู้ประสบปัญหาด้านแรงงาน และผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนต่าง ๆ ด้วย เครื่องอุปโภคบริโภค เงิน และให้คำปรึกษาแนะนำ หรือด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4.1.2 พิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

4.1.3 สนับสนุนให้มีศูนย์บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ และศูนย์บริการอื่นทางด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

4.2 ด้านการพัฒนา คุ่มครองและป้องกัน

4.2.1 สนับสนุนให้มีการแต่งตั้งอาสาสมัครตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจัดตั้งขึ้น

4.2.2 สอดส่อง ดูแล ฝ้าระวัง ปัญหาความประพฤติของเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน การเดินทางไปทำงานในต่างถิ่นของสตรีและเยาวชน รวมทั้งเคลื่อนย้ายแรงงานของประชาชนในหมู่บ้าน

4.2.3 เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจและแนวปฏิบัติด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

4.2.4 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และ
ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อป้องกันการหลอกลวงไปทำงาน การ
ล่อลวงหญิงและการใช้แรงงานหญิงและเด็ก

4.2.5 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจัด
อบรมอาสาสมัครตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจัดตั้งขึ้นเพื่อเสริม
การปฏิบัติของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เช่น การช่วยเหลือผู้
ประสบสาธารณภัย ร่วมกับทางราชการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหา ด้านแรงงานและ
สวัสดิการสังคม ตลอดจนอบรมสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4.2.6 รับเรื่องราวร้องทุกข์ เกี่ยวกับ ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมเพื่อ
ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3 ด้านการยกระดับคุณภาพ

4.3.1 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และองค์กรภาคเอกชน จัดฝึกอบรม จัดอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานและ
ยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานและจัดหางานให้แก่ประชาชนวัยทำงานในหมู่บ้าน

4.3.2 พิจารณาคัดเลือกกลุ่มผู้ยากไร้ในหมู่บ้าน เข้าร่วมโครงการพัฒนา
คุณภาพชีวิตครอบครัวในชนบท

4.3.3 ร่วมกับหน่วยราชการ หรือ องค์กรภาคเอกชน ฝึกอบรมจัดอบรมฝีมือ
แรงงานและจัดหางานแก่คนพิการ

4.4 ด้านสถิติข้อมูล

4.4.1 สํารวจข้อมูลและจัดทำทะเบียน ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน
เช่น เด็ก คนชรา คนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนผู้ประสบปัญหาด้านแรงงาน
และสวัสดิการสังคมอื่น ๆ

4.4.2 สํารวจข้อมูลสวัสดิการสังคมครัวเรือน เพื่อทราบปัญหาและวางแผน
การดำเนินงานแก้ไขปัญหของหมู่บ้าน

4.4.3 สํารวจข้อมูลด้านแรงงานเกี่ยวกับจำนวนสถานประกอบการประเภท
กิจการ กำลังแรงงานและการเคลื่อนย้ายแรงงาน

5. ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด ร่วมกับ หน่วยงานในสังกัดของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ทำการประชุม และ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้น ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และ หลักการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแก่ ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการหมู่บ้าน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านทุกฝ่าย เพื่อรับทราบนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ บทบาท และภารกิจของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

5.2 ประชุมชี้แจงราษฎรให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้ง

5.3 คัดเลือกสถานที่ทำการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

5.4 คัดเลือกคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยที่ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการประกอบด้วย

- ประธานกรรมการศูนย์ฯ
- รองประธานกรรมการศูนย์ฯ
- กรรมการ (ฝ่ายสวัสดิการเด็ก เยาวชน สตรี ครอบครัว)
- กรรมการ (ฝ่ายสวัสดิการคนพิการ ไร้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ)
- กรรมการ (ฝ่ายสวัสดิการผู้ประสบภัย)
- กรรมการ (ฝ่ายจัดหางาน และฝึกอาชีพแรงงาน)
- เภรัญญิก
- เลขานุการ

(จำนวนคณะกรรมการ จำนวน 5 - 15 คน และจัดตั้งคณะกรรมการฝ่ายอื่น ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้ตามความเหมาะสม)

5.5 เมื่อได้คัดเลือกสถานที่ทำการของ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และ คัดเลือกคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เรียบร้อยแล้ว ให้ประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และออกประกาศตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้เป็นหลักฐาน และจัดทำป้ายชื่อศูนย์ฯ

5.6 คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ระดมความร่วมมือของประชาชนและผู้แทนประชาชนในการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อให้การช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในกรณีต่าง ๆ

5.7 ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จะเป็นผู้ออกประกาศจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านในกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เป็นผู้ออกประกาศตั้งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านในเขตจังหวัดนั้น ๆ

6. บทบาทหน้าที่กรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

6.1 ประธานศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ดังนี้

- ประชุมชาวบ้านชี้แจงให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยความเห็นชอบจากที่ประชุมชาวบ้าน
- เสนอรายชื่อคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการแต่งตั้งให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ
- ประชุมกรรมการศูนย์ฯ เพื่อร่างระเบียบ ขั้นตอน และขอบเขตการดำเนินงานของศูนย์ฯ
- ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ ทุกเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย เพื่อกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และกิจกรรมในระยะสั้นและระยะยาวที่ศูนย์ฯ จะดำเนินงาน
- มอบหมายภารกิจให้กรรมการศูนย์ฯ แต่ละคนปฏิบัติ รวมทั้งติดตามผลการปฏิบัติงานของกรรมการอย่างสม่ำเสมอ
- ประสานงานสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนองค์กรภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้าน โดยมติความเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

6.2 รองประธานกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ปฏิบัติงานแทนประธานกรรมการศูนย์ฯ กรณีประธานกรรมการศูนย์ฯ ไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

6.3 กรรมการต่าง ๆ แบ่งเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่

6.3.1 กรรมการฝ่ายสวัสดิการเด็ก เยาวชน สตรี ครอบครัว

6.3.2 กรรมการฝ่ายสวัสดิการคนพิการ บุคคลไร้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ

6.3.3 กรรมการฝ่ายสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัย

6.3.4 กรรมการฝ่ายจัดหางานและอบรมอาชีพแรงงาน

หน้าที่ของกรรมการฝ่ายต่าง ๆ มีดังนี้

- (1) จัดเก็บข้อมูลผู้มีปัญหาทางสังคมของหมู่บ้าน ตามแบบฟอร์มที่ราชการกำหนด (คสบ.1 และ คสบ.2) โดยแยกประเภทเป็น กลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี คนชรา คนพิการ คนยากไร้ ตลอดจนข้อมูลด้านแรงงาน
- (2) สำรวจกลุ่มผู้ประสบปัญหาทางสังคม ปัญหาแรงงานและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- (3) จัดทำผังแสดงข้อมูลผู้มีปัญหาทางสังคม ข้อมูลด้านแรงงาน ตลอดจนสถิติข้อมูลอื่น ๆ ของหมู่บ้าน ติดตั้งไว้ที่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- (4) บันทึกผลการดำเนินงานให้การช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนของศูนย์ฯ ไว้อย่างสม่ำเสมอ
- (5) สรุปผลงานการช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์ของศูนย์ฯ ติดตั้งไว้ที่ศูนย์ฯ และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- (6) รายงานข้อมูลตามแบบ คสบ.1 และ คสบ.2 ให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดทราบ และทุกครั้งที่มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
- (7) จัดทำทะเบียนขั้นตอนการดำเนินงานของศูนย์ฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ฯ
- (8) รับคำร้องทุกข์ของราษฎรผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน
- (9) ตรวจสอบรายละเอียด ผู้ขอรับการสงเคราะห์ก่อนนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ฯ
- (10) นำเรื่องผู้รับการสงเคราะห์ และ ตัวผู้รับการสงเคราะห์ เข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ฯ
- (11) ดำเนินการให้การช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์ตามมติคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ฯ

(12) ติดตามผลการให้การช่วยเหลือทุกเดือน และนำเสนอที่ประชุม คณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อพิจารณา

(13) รายงานผลการช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดทราบอย่างสม่ำเสมอ

(14) ประสานงาน หน่วยราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตลอดจนองค์การภาคเอกชนและผู้มีจิตกุศล เพื่อให้การสงเคราะห์ กลุ่มผู้ที่มีปัญหาทางสังคม อาทิเช่น เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กยากจน เด็กกำพร้า สตรีหม้าย สตรีที่ประสบปัญหาความทุกข์ยาก ครอบครัวผู้ยากไร้ คนชราไร้อุปการะ คนพิการ ผู้ประสบสาธารณภัย ตลอดจนผู้ประสบปัญหาด้านแรงงาน ดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม และอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจาก สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด

6.4 เวิร์กช็อป มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้ถูกต้องชัดเจนและเป็นปัจจุบัน

(2) เปิดบัญชีเงินฝากกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้กับธนาคารโดยใช้ชื่อเจ้าของบัญชีไม่น้อยกว่า 3 คน โดยพิจารณาจาก คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

(3) ควบคุมการเบิกจ่ายเงินกองทุนศูนย์ฯ ซึ่งต้องได้รับการเห็นชอบโดยมติ คณะกรรมการศูนย์ฯ และมีลายมือชื่อเจ้าของบัญชีร่วมเซ็นเบิก ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 คน

(4) เก็บรักษาเงินสำรองจ่ายช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์ไว้ให้ได้ไม่เกิน 3,000 บาท

(5) การพิจารณาให้การช่วยเหลือ ผู้ขอรับการสงเคราะห์ โดยเงินกองทุนศูนย์ฯ ต้องได้รับการเห็นชอบโดยมติคณะกรรมการศูนย์ฯ

(6) การสงเคราะห์โดยการกู้ยืมเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไม่ควรคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้เป็นไปเพื่อการสงเคราะห์ผู้ยากไร้

(7) แสวงหาทางระดมทรัพยากรเพื่อเพิ่มพูนกองทุนศูนย์สงเคราะห์ฯ โดยประสานองค์การภาคเอกชน ผู้มีจิตกุศล ตลอดจนกลุ่มหรือชมรมอาสาสมัครต่าง ๆ

(8) รายงานการใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์ฯ ให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด ทุกระยะ 3 เดือน เพื่อทราบเป็นการตรวจสอบยืนยันการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้อง

(9) จัดตั้งคณะกรรมการกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเพื่อระดมเงินกองทุนศูนย์ฯ และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนศูนย์ฯ

6.5 เลขานุการ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ประสานงานในคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- (2) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านเกิดความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- (3) จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อแสวงหาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- (4) จัดให้มีการประชุมชาวบ้านโดยสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการศูนย์ฯ และชาวบ้านเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ฯ
- (5) ประสานงานหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้ององค์การเอกชน ฯลฯ ตามที่ประธานกรรมการศูนย์ฯ มอบหมาย
- (6) จัดบันทึกการประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

7. แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

1. เงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้แก่
 - 1.1 เงินที่ชาวบ้านหรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ บริจาคเข้ากองทุนศูนย์ฯ
 - 1.2 เงินอุดหนุนที่ทางราชการให้การสนับสนุนกองทุนศูนย์ฯ ละ 12,500 บาท
 - 1.3 เงินที่คณะกรรมการศูนย์ฯ และชาวบ้านรวมกันจัดกิจกรรมเพื่อหาเงินเข้ากองทุนศูนย์ฯ
 - 1.4 ดอกเบี้ยเงินกองทุนศูนย์ฯ ที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารหรือดอกเบี้ยอันเกิดจากราษฎรกู้ยืมเงินจากกองทุนศูนย์ฯ
2. การเก็บรักษาเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
 - 2.1 ให้คณะกรรมการศูนย์ฯ เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารกองทุนศูนย์ฯ ไว้กับธนาคารโดยมีผู้มีอำนาจไม่น้อยกว่า 3 คน ได้แก่ ประธานศูนย์ฯ 1 คน เภรัญญิก 1 คน และกรรมการศูนย์ฯ ที่พิจารณาเห็นสมควรอีก 1 คน

2.2 ให้เหรียญกษาปณ์ของศูนย์ฯ เก็บรักษาเงินสดไว้เพื่อช่วยเหลือราษฎรฉุกเฉินได้ไม่เกิน 3,000 บาท

2.3 ให้เหรียญกษาปณ์จัดทำบัญชีเงินกองทุนศูนย์ฯ เพื่อแสดงรายละเอียด การรับ - จ่ายเงินกองทุนศูนย์ฯ ที่เป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้

2.4 การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุนศูนย์ฯ ให้มีคณะกรรมการศูนย์ฯ อย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ เลขานุการและกรรมการ ที่ได้รับมอบหมายลงลายมือชื่อร่วมกัน และให้เหรียญกษาปณ์เก็บรักษาเงินสดไว้ เพื่อช่วยเหลือราษฎรฉุกเฉินไม่เกินสามพันบาท

3. การใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์ฯสงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

3.1 การช่วยเหลือโดยให้เปล่า

เมื่อคณะกรรมการศูนย์ฯ พิจารณาเห็นว่าราษฎรรายใดประสบปัญหาความเดือดร้อน ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ผู้ประสบสาธารณภัย หรือคนที่มีปัญหาด้านแรงงาน คณะกรรมการศูนย์ฯ สามารถพิจารณาให้การช่วยเหลือแบบให้เปล่าได้ โดยจ่ายจากเงินกองทุนศูนย์ฯ

3.2 การให้กู้ยืมเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ

ราษฎรที่ยากจนสามารถขอกู้เงินกองทุนศูนย์ฯ เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพได้กำหนดระยะเวลาส่งคืนให้แน่นอน โดยไม่คิดดอกเบี้ยหรือคิดดอกเบี้ยตามแต่คณะกรรมการศูนย์ฯ จะพิจารณาเห็นสมควร

3.3 การสำรองจ่ายแก่ผู้ประสบความเดือดร้อนในกรณีฉุกเฉิน

(1) ช่วยเหลือเด็กที่ยากจน เดือดร้อน สำรองจ่ายไม่เกิน 200 บาทต่อราย

(2) ช่วยเหลือสตรีคนพิการหรือครอบครัวที่ยากไร้ สำรองจ่ายไม่เกิน 300 บาทต่อครั้ง

(3) สำรองจ่ายเบี้ยเลี้ยงยังชีพผู้สูงอายุได้ รายละ 200 บาทต่อเดือน

(4) สำรองจ่ายเบี้ยเลี้ยงยังชีพผู้ป่วยเอดส์ได้ รายละ 500 บาทต่อเดือน

(5) ช่วยเหลือราษฎรที่บ้านเรือนเสียหายจากไฟไหม้ น้ำท่วม พายุพัด สำรองจ่ายไม่เกิน 500 บาทต่อราย

(6) เงินทุนประกอบอาชีพ

การสำรองจ่ายต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานราชการหรือองค์กรภาคเอกชนก่อนที่ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่าย มิฉะนั้นอาจไม่ได้รับเงินชดใช้คืนเข้ากองทุนศูนย์ฯ

เมื่อคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านได้สำรองจ่ายเงินช่วยเหลือผู้เดือดร้อนกรณีจำเป็นเร่งด่วนแล้ว ให้รีบรายงานไปยังหน่วยงานราชการหรือภาคเอกชน เพื่อพิจารณาเบิกจ่ายคืนต่อไป

3.4 ใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตามคณะกรรมการเห็นสมควร

4. การพิจารณาจ่ายเงินกองทุนศูนย์ฯ ทุกครั้ง ให้นำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ และถือมติเสียงข้างมากของที่ประชุม

5. การเบิกจ่ายเงินกองทุนศูนย์ฯ จากธนาคารต้องมีอำนาจเบิกเงินตามข้อ 2.1 ลงลายมือชื่อในใบเบิกเงินไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 และเมื่อได้นำเงินมอบให้ผู้ขอรับบริการแล้ว ให้ผู้รับบริการลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มรับเงินประเภทนั้น ๆ แล้วให้นำหลักฐานการจ่ายเงิน (ใบสำคัญรับเงิน) ส่งหน่วยราชการหรือองค์กรภาคเอกชนโดยด่วน

8. แนวทางการระดมกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

- (1) ขอรับบริจาคจากชาวบ้าน ผู้มีจิตกุศล ด้วยความสมัครใจ
- (2) จัดเลี้ยงอาหาร เลี้ยงน้ำชาในหมู่บ้าน (เก็บเงิน)
- (3) จัดงานสังสรรค์ในหมู่บ้าน (รำวง ข่ายพวงมาลา อาจเชิญข้าราชการในท้องถิ่น ส.ส. ส.จ. ร่วมเป็นเกียรติในงาน ซึ่งอาจได้รับเงินบริจาคสมทบ)
- (4) ฉายหนัง ข่ายขนม ข่ายอาหารในงาน รายได้หลังหักค่าใช้จ่ายส่งเข้ากองทุนศูนย์ฯ
- (5) ให้ชาวบ้านถือหุ้นหาทุนจัดตั้งร้านค้าสวัสดิการ จำหน่ายสินค้าราคาถูก ดำเนินการโดยศูนย์ฯ มีปันผลสิ้นปี รายได้หลังหักค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งหักเข้ากองทุนศูนย์ฯ
- (6) หาผู้อุปถัมภ์ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากคหบดีผู้มีจิตศรัทธา หรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ เป็นต้น

บทที่ 3

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของบุรีรัมย์

1. สภาพทั่วไป

จังหวัดบุรีรัมย์ได้มอบหมายให้สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดบุรีรัมย์ดำเนินการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 จนถึงปี พ.ศ.2542 จำนวน 2,409 ศูนย์ และในปี พ.ศ.2543 สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ร่วมกับ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการจัดตั้ง ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 8 ศูนย์ และในปีงบประมาณ 2544 ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน อีก 33 ศูนย์ รวมทั้งหมดที่ได้จัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2,450 ศูนย์ การจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านดังกล่าว เพื่อให้เป็นศูนย์กลางดำเนินงานช่วยเหลือประชาชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน โดยประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะทำให้ประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้านได้รับการดูแล ได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และทันต่อเหตุการณ์บนพื้นฐานของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ร่วมกับ เจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลบัณฑิตอาสาในระดับอำเภอของหน่วยงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ได้มอบหมายให้บัณฑิตอาสาในแต่ละอำเภอออกไปสำรวจประเมินผลความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านตามแบบรายงานระดับการพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (แบบ ศสบ.1) รอบที่ 1 – 3 โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์การประเมินใช้ตัวชี้วัด จำนวน 79 รายการ ตามตารางที่แนบดังนี้

ตารางที่ 1

สรุปรายงานระดับการพัฒนา ศสพ.จังหวัดบุรีรัมย์

รอบที่ 1 (เม.ย. - 30 มิ.ย. 43)

ลำดับ ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน ศสพ.	ระดับขั้นการพัฒนา						หมายเหตุ
				ขั้นที่ 1	ขั้นที่ 2	ขั้นที่ 3	ขั้นที่ 4	ขั้นที่ 5	ไม่มี ข้อมูล	
1.	เมืองบุรีรัมย์	307	296	-	51	159	74	9	3	
2.	นางรอง	186	176	1	49	63	48	13	2	
3.	ลำปลายมาศ	212	209	-	63	110	34	-	2	
4.	ประโคนชัย	178	177	4	18	48	62	24	21	
5.	สตึก	176	175	1	62	92	15	1	4	
6.	กระสัง	165	161	-	9	55	84	12	1	
7.	บ้านกรวด	108	107	2	23	67	12	3	-	
8.	ละหานทราย	73	73	10	35	26	-	1	1	
9.	หนองกี่	107	106	-	25	58	14	9	-	
10.	พุทไธสง	94	94	3	18	59	13	-	1	
11.	คูเมือง	100	100	4	51	36	8	1	-	
12.	หนองหงส์	100	100	5	24	42	23	3	3	
13.	ปะคำ	65	60	3	14	38	5	-	-	
14.	พลับพลาชัย	66	65	-	3	39	23	-	-	
15.	เฉลิมพระเกียรติ	63	62	2	17	30	13	-	-	
16.	ห้วยราช	80	80	3	31	29	16	1	-	
17.	นาโพธิ์	65	65	-	17	39	2	-	7	
18.	โนนสุวรรณ	54	52	9	20	9	-	-	14	
19.	ชำนิ	63	61	-	16	19	17	-	9	
20.	บ้านใหม่ไชยพจน์	54	54	5	3	26	8	6	6	
21.	โนนดินแดง	32	29	1	17	11	-	-	-	
22.	กิ่งอำเภอบ้านด่าน	59	59	4	18	24	12	1	-	
23.	กิ่งอำเภอแคนดง	53	53	3	24	15	10	1	-	
	รวม	2,460	2,414	60	608	1,094	493	85	74	

ตารางที่ 2

สรุปรายงานระดับการพัฒนา ศสพ.จังหวัดบุรีรัมย์
รอบที่ 2 (ก.ค. - ก.ย. 43)

ลำดับ ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน ศสพ.	ระดับชั้นการพัฒนา						หมายเหตุ
				ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2	ชั้นที่ 3	ชั้นที่ 4	ชั้นที่ 5	ไม่มี ข้อมูล	
1.	เมืองบุรีรัมย์	307	297	11	103	139	38	4	2	
2.	นางรอง	186	177	8	76	62	30	1	-	
3.	ลำปลายมาศ	212	207	18	90	79	12	-	8	
4.	ประโคนชัย	178	177	11	37	89	29	11	-	
5.	สตึก	176	175	8	84	58	5	-	20	
6.	กระสัง	165	161	13	39	93	16	-	-	
7.	บ้านกรวด	108	107	2	52	50	3	-	-	
8.	ละหานทราย	73	73	9	50	12	2	-	-	
9.	หนองกี่	107	106	1	36	57	5	7	-	
10.	พุทไธสง	94	94	8	44	39	2	-	1	
11.	คูเมือง	100	100	23	57	12	8	-	-	
12.	หนองหงส์	100	100	6	37	44	7	-	6	
13.	ปะคำ	65	60	2	38	18	2	-	-	
14.	พลับพลาชัย	66	65	-	7	43	15	-	-	
15.	เฉลิมพระเกียรติ	63	62	2	31	23	6	-	-	
16.	ห้วยราช	80	80	16	31	24	9	-	-	
17.	นาโพธิ์	65	65	6	35	24	-	-	-	
18.	โนนสุวรรณ	54	54	8	25	4	-	-	17	
19.	ชำนิ	63	61	3	18	24	7	-	9	
20.	บ้านใหม่ไชยพจน์	54	54	8	10	31	3	2	-	
21.	โนนดินแดง	32	29	-	15	7	1	-	6	
22.	กิ่งอำเภอบ้านด่าน	59	59	3	26	25	5	-	-	
23.	กิ่งอำเภอแคนดง	53	53	6	25	18	3	-	1	
	รวม	2,460	2,416	172	966	975	208	25	70	

ตารางที่ 3

ศสบ. 1-1

แบบรายงานการประเมินความเข้มแข็ง ศสบ. ประจำปี 2543

รอบที่ 3 (ต.ค. - ธันวาคม) 2543

จังหวัดบุรีรัมย์

1. ศสบ. ทั้งหมดที่ได้รับใบประกาศจัดตั้งแล้ว 2,417 ศูนย์
2. เป้าหมาย ศสบ. ในโครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้างความเข้มแข็ง ศสบ. ประจำปี 2543 ร้อยละ 20 ของ ศสบ. ทั้งหมด จำนวน 486 ศูนย์
3. ผลการประเมินความเข้มแข็ง ศสบ.

ระดับความเข้มแข็ง	จำนวน ศสบ. (แห่ง)	ร้อยละ	หมายเหตุ
A (39-50)	678	28	ไม่มีข้อมูล 38 ศูนย์
B (26-38)	1,423	60	
C (0-25)	278	12	
รวม	2,379	100	รวม 2,417 ศูนย์

4. ปัญหาอุปสรรค การสนับสนุนส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็ง ศสบ.
 - ศสบ. ส่วนมากยังไม่มีที่ทำการเป็นเอกเทศ ยังคงตั้งที่ทำการอยู่ที่บ้านผู้ใหญ่นบ้าน ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นระบบและไม่คล่องตัวเท่าที่ควร
 - การบริหารงานของคณะกรรมการยังไม่เกิดประสิทธิผล คณะกรรมการส่วนใหญ่ปฏิบัติงานหลายหน้าที่
 - การระดมเงินกองทุน ศสบ. ได้น้อยเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้เงินกองทุนมีน้อยไม่พอเพียงในการบริหารงาน
 - การช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ช่วยเหลือได้ในระดับหนึ่งไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด เนื่องจากส่วนราชการที่รับผิดชอบมีภาวะจำกัดเรื่องงบประมาณ

5. ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็ง ศสب.

- จัดอบรมคณะกรรมการ ศสบ. ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- จัดสรรงบประมาณในการช่วยเหลือ ศสบ. เพิ่มเติม รวมทั้งเงินค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- ให้คณะกรรมการ ศสบ. มีความเป็นอิสระในการบริหารเองโดยสามารถวางกรอบแนวทางปฏิบัติงานได้กว้างขวางมากขึ้น และออกระเบียบข้อบังคับเพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานเอง โดยส่วนราชการเพียงแต่สนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณ
- จัดสรรงบประมาณของส่วนราชการในสังกัด กรม. เพิ่มขึ้นเพื่อสนองความต้องการและความเดือดร้อนของราษฎรในพื้นที่ได้ครอบคลุมมากขึ้น

จังหวัดบุรีรัมย์ได้รับเงินอุดหนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จากกรมประชาสงเคราะห์ ตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2537 จนถึงปีงบประมาณ 2542 จำนวน 2,335 ศูนย์ ๆ ละ 12,500 บาท ใน 21 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ เป็นเงินทั้งสิ้น 29,187,500 บาท ต่อมา กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ออกระเบียบ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ.2541 ได้จัดสรรเงินอุดหนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้จังหวัดบุรีรัมย์ อีก จำนวน 39 ศูนย์ ๆ ละ 12,500 บาท รวมเป็นเงิน 487,500 บาท และ ในปีงบประมาณ 2544 ได้จัดสรรเงินอุดหนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้จังหวัดบุรีรัมย์ อีก จำนวน 23 ศูนย์ ๆ ละ 12,500 บาท รวมเป็นเงิน 287,500 บาท รวมตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2537 ถึง ปีงบประมาณ 2544 จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับเงินอุดหนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 2,397 ศูนย์ เป็นเงินทั้งสิ้น 29,962,500 บาท ยังคงเหลือศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่ยังไม่ได้รับเงินอุดหนุนศูนย์ จำนวน 107 ศูนย์ฯ และจำนวนหมู่บ้านที่ยังไม่ได้จัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน 51 ศูนย์ฯ รายละเอียดตาม ตารางที่ 4 และ ตารางที่ 5

ตารางที่ 4

สรุปข้อมูลศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปี 2544 จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	อำเภอกิ่งอำเภอ	จำนวน อบต.	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนหมู่บ้าน ที่จัดตั้ง ศสภ.	จำนวนหมู่บ้านที่ยัง ไม่ได้จัดตั้ง ศสภ.	ศสภ.ที่ได้รับ เงินอุดหนุน	ศสภ.ที่ยังไม่ได้รับ เงินอุดหนุน	จำนวนบัณฑิต อาสา	หมายเหตุ
1.	เมืองบุรีรัมย์	19	316	305	11	290	26	26	
2.	ประโคนชัย	16	180	179	1	175	5	17	
3.	พลับพลาชัย	5	66	66	-	65	1	5	
4.	เฉลิมพระเกียรติ	5	66	62	4	62	4	5	
5.	นางรอง	15	188	183	5	173	15	16	
6.	หนองกี่	10	107	107	-	106	1	11	
7.	โนนสุวรรณ	4	56	54	2	50	6	4	
8.	ชำนิ	6	63	62	1	61	2	6	
9.	หนองหงส์	7	100	100	-	99	1	8	
10.	ลำปลายมาศ	16	213	211	2	208	5	18	
11.	บ้านกรวด	9	110	107	3	106	4	9	
12.	โนนดินแดง	3	34	29	5	29	5	3	
13.	ละหานทราย	6	76	73	3	72	4	7	
14.	ปะคำ	5	72	65	7	60	12	6	
15.	สตึก	12	177	176	1	174	3	15	
16.	ห้วยราช	8	80	80	-	80	-	8	
17.	กระสัง	11	166	164	2	161	5	14	
18.	คูเมือง	7	102	102	-	100	2	10	
19.	พุทไธสง	7	97	94	3	93	4	8	
20.	นาโพธิ์	5	65	65	-	65	-	5	
21.	บ้านใหม่ไชยพจน์	5	55	54	1	53	2	5	
22.	กิ่งอำเภอแคนดง	4	53	53	-	53	-	5	
23.	กิ่งอำเภอบ้านด่าน	4	59	59	-	59	-	5	
	รวม	189	2501	2450	51	2394	107	216	

ตารางที่ 5

รายชื่อหมู่บ้านที่ยังไม่ได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	หมู่บ้าน
1.	เมือง	ชุมเห็ด	23	บ้านไทยพัฒนา
2.	เมือง	ถลุงเหล็ก	16	บ้านโนนสำราญ
3.	เมือง	บ้านบัว	18	บ้านบัว
4.	เมือง	บัวทอง	15	บ้านเข็ดชัย
5.	เมือง	เมืองฝาง	15	บ้านเมืองฝางเจริญเมือง
6.	เมือง	พระครู	13	บ้านชุมทองพัฒนา
7.	เมือง	ลุมพุก	17	บ้านลำดวน
8.	เมือง	ลุมพุก	18	บ้านหนองกุ้งพัฒนา
9.	เมือง	สะแกโพรง	26	บ้านป่าหวาย
10.	เมือง	เสม็ด	17	บ้านเขี้ยวสะแก
11.	เมือง	หลักเขต	14	บ้านเขตประชาสรร
12.	โนนดินแดง	ลำนางรอง	10	บ้านลำนางรอง
13.	โนนดินแดง	ลำนางรอง	11	บ้านป่าไม้สหกรณ์
14.	โนนดินแดง	ลำนางรอง	12	บ้านฐานเจ้าป่า
15.	โนนดินแดง	ลำนางรอง	13	บ้านเขากระเจียว
16.	โนนดินแดง	ส้มป่อย	7	บ้านโคกตะคร้อ
17.	นางรอง	ก้านเหลือง	10	บ้านรวมไทยพัฒนา
18.	นางรอง	ชุมแสง	13	บ้านดอนตาล
19.	นางรอง	ชุมแสง	14	บ้านทุ่งสันติสุข
20.	นางรอง	ทรัพย์พระยา	12	บ้านโคกสงัด
21.	นางรอง	ทรัพย์พระยา	13	บ้านสระสีเหลี่ยม
22.	ประโคนชัย	ละเวีย	12	บ้านโคกปราสาทพัฒนา
23.	พุทไธสง	บ้านจาน	13	บ้านหัวฝาย
24.	พุทไธสง	บ้านจาน	14	บ้านหัวสะพานใหม่
25.	พุทไธสง	บ้านเป่า	12	บ้านสระแก้ว
26.	ลำปลายมาศ	โคกสะอาด	16	บ้านโคกสะอาด
27.	ลำปลายมาศ	ผไทโรนทร์	19	บ้านผไทโรนทร์พัฒนา

ลำดับที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	หมู่บ้าน
28.	ละหานทราย	ตาจง	22	บ้านเทพย์ศรีใต้
29.	ละหานทราย	หนองตะครอง	10	บ้านหนองตะครองพัฒนา
30.	ละหานทราย	โคกกว่าน	9	บ้านชุมชนโคกกว่าน
31.	บ้านกรวด	โนนเจริญ	11	บ้านสายโท 9 ซอย 3
32.	บ้านกรวด	เขาดินเหนียว	9	บ้านประดู่
33.	บ้านกรวด	เขาดินเหนียว	10	บ้านเขาดินเก่าพัฒนา
34.	กระสัง	กระสัง	21	บ้านหนองปลาไหล
35.	กระสัง	ห้วยสำราญ	14	บ้านห้วยแสนสุข
36.	ปะคำ	ไทยเจริญ	12	บ้านปราสาทพร
37.	ปะคำ	ไทยเจริญ	13	บ้านโคกลอย 2
38.	ปะคำ	ไทยเจริญ	14	บ้านโคกสามัคคี
39.	ปะคำ	หนองบัว	10	บ้านโคกเจริญ
40.	ปะคำ	โคกมะม่วง	19	บ้านคลองหลวงพัฒนา
41.	ปะคำ	โคกมะม่วง	20	บ้านศรีเมืองใหม่
42.	ปะคำ	ห้วยน้ำบ	17	บ้านเนินทอง
43.	โนนสุวรรณ	ทุ่งจันทัน	14	บ้านทุ่งพัฒนา
44.	โนนสุวรรณ	โนนสุวรรณ	17	บ้านรุ่งอรุณ
45.	ชำนิ	หนองปล่อง	10	บ้านโคกปราสาท
46.	เฉลิมพระเกียรติ	ยายแยมพัฒนา	13	บ้านชุมพรพัฒนา
47.	เฉลิมพระเกียรติ	ยายแยมพัฒนา	14	บ้านเกษตรพัฒนา
48.	เฉลิมพระเกียรติ	ยายแยมพัฒนา	15	บ้านวัฒนาสามัคคี
49.	เฉลิมพระเกียรติ	ยายแยมพัฒนา	16	บ้านยายพิมพ์พัฒนา
50.	บ้านใหม่ไชยพจน์	หนองแวง	15	บ้านหนองนกคู่น้อย
51.	สตึก	เมืองแก	19	บ้านนกกกระเรียนใหญ่

2. สภาพปัญหา

จังหวัดบุรีรัมย์ได้มอบหมายให้สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดบุรีรัมย์ดำเนินการจัดตั้ง ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งแต่ พ.ศ.2534 จนถึง พ.ศ.2542 จำนวน 2,409 ศูนย์ จาก 21 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ให้ จังหวัดบุรีรัมย์ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 8 หน่วยงาน เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาศูนย์ฯ ดังกล่าว ทำหน้าที่ติดตามเยี่ยมเยียนให้การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง ในการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอที่รับผิดชอบ และ ให้รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค การแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่ คณะกรรมการประสานการดำเนินงาน ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดบุรีรัมย์ อย่างสม่ำเสมอ เป็นประจำทุกเดือน ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีคำสั่งจังหวัดฯ ที่ 86/2544 ลงวันที่ 2 เมษายน 2544 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาศูนย์ฯ จังหวัดบุรีรัมย์แล้ว

จากการที่ คณะทำงานพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ออกไปตรวจเยี่ยมศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านในอำเภอที่รับผิดชอบ สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้สรุปปัญหาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ ในภาพรวมของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่เป็นอุปสรรคทำให้ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ ไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ทางราชการตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งมีปัญหาดังนี้

1. คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านไม่รับบทบาทหน้าที่ของตนเองว่ามีหน้าที่ทำอะไรในศูนย์ฯ ศูนย์ฯ มีหน้าที่อย่างไร ให้ประโยชน์แก่ผู้ประสบความเดือดร้อนในศูนย์ฯ ได้อย่างไร
2. คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ส่วนมากไม่ได้มาจากการคัดเลือกจากราษฎรในศูนย์ฯ จะมาจากการแต่งตั้งของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากทางราชการต้องการให้จัดตั้งศูนย์ฯ โดยรวดเร็ว เพื่อสนองส่วนกลางในการพิจารณาขอรับเงินอุดหนุนศูนย์ฯ
3. คณะกรรมการศูนย์ฯ ไม่ทราบหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ว่าใช้อย่างไรจึงจะถูกต้อง ตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด บางศูนย์ฯ ไม่กล้านำเงินกองทุนศูนย์ฯ มาใช้เนื่องจากกลัวจะมีความผิด

4. ราษฎรในศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ไม่รู้ว่าการตั้งศูนย์ฯ จะให้ประโยชน์แก่เขาได้บ้าง จึงไม่ค่อยสนใจเนื่องจากจะต้องไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอาชีพอื่น ๆ เพื่อเลี้ยงครอบครัว เรื่องศูนย์ฯ จะเป็นเรื่องที่ไกลตัว

5. การระดมเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คณะกรรมการศูนย์ฯ ส่วนมากไม่ทราบว่าจะต้องไปหาเงินกองทุนศูนย์ฯ จากที่ไหนได้บ้าง เงินกองทุนศูนย์ฯ จึงมีเท่าเดิมหรือลดลง

6. คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน บางแห่งได้นำเงินกองทุนศูนย์ฯ ไปใช้เพื่อประโยชน์สาธารณในหมู่บ้าน เช่น จ้างเหมาถมดินทำถนนในหมู่บ้านที่ทรุดโทรม เป็นต้น

7. หากคนที่พร้อมทั้ง ความรู้และความสมัครใจ เสียสละ มาช่วยงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้ยาก เนื่องจากทำงานเป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ ไม่มีค่าตอบแทน และบางครั้งจะถูกกล่าวหาว่าช่วยเหลือแต่พวกพ้องตัวเองจึงไม่มีใครจะมาเป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ

8. การดำเนินการเรื่อง ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จะมีประธานกรรมการศูนย์ฯ ซึ่งจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ดำเนินการศูนย์ฯ ทั้งสิ้น กรรมการศูนย์ฯ คนอื่น ๆ จะไม่ทราบ

9. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าใจว่า เมื่อวาระกำนัน ผู้ใหญ่บ้านครบวาระ 5 ปี จะต้อง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ฯ ชุดใหม่แทนชุดเก่า

10. คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านนำเงินกองทุนศูนย์ฯ ไปใช้หมดโดยไม่ทราบเหตุผล ทำให้คณะกรรมการศูนย์ฯ ชุดใหม่ไม่สามารถนำเงินกองทุนศูนย์ฯ ไปช่วยเหลือราษฎรที่ประสบความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในศูนย์ฯ ได้

11. ไม่มีคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฯ เป็นประจำ ราษฎรไม่สามารถขอรับคำแนะนำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ได้ และสถานที่ตั้งของศูนย์ฯ ราษฎรไม่รู้จัก เนื่องจากไม่มีป้ายศูนย์ฯ บอกไว้

12. คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านส่วนมากจะเป็นคณะกรรมการในหมู่บ้านหลายคณะ เช่น จากกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

จากสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นกับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านดังกล่าวขอสรุปเป็นหัวข้อใหญ่เพื่อจะได้มองเห็นชัดเจนได้ 2 กรณี ดังนี้

1. ด้านบุคคล

1.1 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของศูนย์ฯ อย่างชัดเจน โดยเฉพาะภาระหน้าที่ด้านการเก็บข้อมูลการเสียสละในการทำงานของคณะกรรมการศูนย์ฯ มีภารกิจหลายด้าน เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน อาสาสมัครประชาสัมพันธ์ อาสาสมัครจัดหางาน อาสาสมัครแรงงาน อาสาสมัครแจ้งข่าว อาสาสมัครอาสาสมัครด้านการเกษตร อาสาสมัครด้านพาณิชยกรรม ฯลฯ ทำให้ต้องรับภาระการจัดเก็บข้อมูลหลายด้าน เกิดความสับสนไม่มีเวลาเพียงพอเนื่องจากจะต้องไปประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมและอาชีพส่วนตัว จึงทำให้ละเลยและไม่ให้ความสนใจ

1.2 คณะทำงานพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์บางคนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯ ได้ชัดเจน จึงไม่สามารถให้คำแนะนำ ปรีกษาหารือ หรือเป็นที่ปรึกษาให้แก่คณะกรรมการศูนย์ฯ ในเรื่องต่าง ๆ ได้

1.3 การจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่ผ่านมาเกิดจากความต้องการของทางราชการ โดยเจ้าหน้าที่เข้าไปชี้แนะและเร่งเจ้าหน้าที่จัดตั้งมากกว่าความต้องการของราษฎรในหมู่บ้าน

1.4 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไม่ได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน รวมทั้งไม่มีผลประโยชน์จากศูนย์ฯ จึงจำเป็นต้องหาบุคคลที่มีความเสียสละจริง ๆ ในการช่วยเหลือผู้ที่ประสบความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในศูนย์ฯ

1.5 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านบางศูนย์ฯ ไม่ค่อยถูกกันทำให้งานศูนย์ฯ ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

2. ด้านข้อมูล

2.1 ข้อมูลของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านยังไม่เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการ คนยากจน ผู้ว่างงาน ผู้ถูกเลิกจ้าง เป็นต้น

2.2 แบบฟอร์มการขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ และแบบฟอร์มในเรื่องศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มากเกินไป คณะกรรมการศูนย์ฯ ไม่สามารถทำได้

2.3 ข้อมูลที่บันทึกอาสาสำรวจ เช่น ข้อมูล ทรส. สสค.

เป็นต้น คณะกรรมการศูนย์ฯ ไม่รู้จักนำไปใช้ประโยชน์ในการขอรับการสนับสนุนจาก อบต. หรือ ภาคเอกชน หวังเพียงแต่ให้สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดและหน่วยงานราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการช่วยเหลือ

2.4 เทร็ดปฏิบัติของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไม่ได้จัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงินกองทุนศูนย์ฯ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้

จากปัญหาของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ผ่านมา ทำให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการประสานการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดบุรีรัมย์ ร่วมกับหน่วยงานในสังกัด กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ได้จัดทำ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น จากกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ประจำปี 2544 จำนวน 2 โครงการ / 3 กิจกรรม งบประมาณ 244,000 บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. โครงการอบรมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ดำเนินการอบรม โดยมีเป้าหมาย จำนวน 5 รุ่น งบประมาณ 96,000 บาท ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ 2544 - มิถุนายน 2544 ดำเนินการในพื้นที่ อำเภอนางรอง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอบ้านกรวด อำเภอคูเมือง และอำเภอห้วยราช หน่วยงานผู้รับผิดชอบคือส่วนราชการในสังกัด กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ และ สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์

2. โครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป้าหมายดำเนินการ จำนวน 3 แห่ง งบประมาณ 114,000 บาท ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือน มกราคม 2544 - กันยายน 2544 พื้นที่ดำเนินการ อำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวดและอำเภอประโคนชัย หน่วยงานผู้รับผิดชอบคือ วิทยากรจำนวน 3 คน ที่ผ่านการอบรมตามโครงการอบรมวิทยากร ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์ ได้จัดส่งวิทยากร จำนวน 3 ราย จากหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดทรส. ดังนี้

- 2.1) นายบุญทนต์ ทองรอง เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7
สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดบุรีรัมย์
 - 2.2) นายประทีป แผนสมบูรณ์ เจ้าพนักงานการเกษตร 5 นิคมสร้างตนเอง
บ้านกรวด
 - 2.3) นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์
3. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยการประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2,418 ศูนย์ งบประมาณ 4,000 บาท ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือน มกราคม 2544 ถึงเดือน กันยายน 2544 โดยดำเนินการใน 21 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ คือ สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์
4. กิจกรรมการติดตามผลการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยการออกตรวจติดตาม/เยี่ยมเยียน ผลการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2,418 ศูนย์ งบประมาณ 25,000 บาท ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2544 - กันยายน 2544 โดยดำเนินการใน 21 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ คือ ทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ และสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์
5. กิจกรรมประเมินผล ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยการประเมินผล ประกวดศูนย์ฯดีเด่น พร้อมมอบรางวัล ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2,418 ศูนย์ งบประมาณ 5,000 บาท ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2544 ถึงเดือน กันยายน 2544 โดยดำเนินการใน 21 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ คือ ทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ และสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์

.....

บทที่ 4

โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดบุรีรัมย์

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2530 ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้านทั่วประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 เป็นต้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรเกิดความรู้ และแนวคิดในการจัดตั้งองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยให้ราษฎรร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ของประชาชนในพื้นที่ อันเป็นหลักประกันที่ราษฎรจะได้รับการช่วยเหลือโดยรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์
- 2) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยราชการ หรือองค์กรภาคเอกชนที่จะลงไปดำเนินกิจกรรมด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และด้านอื่น ๆ ในหมู่บ้าน
- 3) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาและกระจายบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมไปสู่ราษฎรในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

4) เพื่อให้เป็นแหล่งสถิติข้อมูลพื้นฐาน และบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในหมู่บ้าน

โดยมีคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยที่รัฐบาลได้จัดสรรเงินงบประมาณเป็นเงินอุดหนุน เพื่อเป็นกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 12,500 บาท โดยให้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นผู้บริหารเงินกองทุน

จังหวัดบุรีรัมย์ มีหมู่บ้านทั้งสิ้น 2,432 หมู่บ้าน และได้จัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไปแล้ว 2,418 หมู่บ้าน ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหมู่บ้านละ 12,500 บาท แล้ว 2,361 หมู่บ้าน คงเหลือ 57 หมู่บ้าน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้าน ได้รับทราบบทบาทหน้าที่แนวคิด ในการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

2.2 เพื่อให้เกิดรูปแบบการสงเคราะห์ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของประชาชนในหมู่บ้าน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเบื้องต้นก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากรัฐต่อไป

2.3 เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านได้รับทราบเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านและคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

2.4 เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในชุมชน เพื่อค้นหารูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

2.5 เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันรับผิดชอบ ตลอดจนบทบาทหลักในการดำเนินการเพื่อให้เกิดกองทุนและการจัดสวัสดิการชุมชนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2.6 เพื่อปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น และแสวงหาความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างองค์กรเครือข่ายในหมู่บ้านต่อไป

3. พื้นที่ดำเนินการ

ในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด และอำเภอพลับพลาย อำเภอละ 1 หมู่บ้าน รวม 3 หมู่บ้าน

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการในปีงบประมาณ 2544 (มกราคม 2544 – กันยายน 2544)

- มกราคม 2544 - แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย
- กุมภาพันธ์ 2544 – มิถุนายน 2544 – เริ่มดำเนินการ โดยการออกบรรยาย ชี้แจง กระตุ้น ประชาพิจารณ์ ประชาสังคม ประชุมร่วมกันออกแนวคิด กำหนดวิธีดำเนินการ และการจัดการ
- กรกฎาคม 2544 – กันยายน 2544 – ติดตามผล ประเมินผลโครงการ

5. ขั้นตอนดำเนินงาน

5.1 ส่วนราชการในสังกัด กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติ โดยมีวิทยากรที่ผ่านการอบรมมาแล้ว จำนวน 3 คน โดยการออกไปบรรยาย พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การกระทำประชาพิจารณ์ การทำประชาสังคม โดยจะพิจารณากำหนด วัน เวลา ตามความเหมาะสมในแต่ละครั้ง

5.2 ขอความร่วมมือจากส่วนราชการ/หน่วยงานที่สังกัดกระทรวงอื่น ๆ ในจังหวัดบุรีรัมย์ ให้ความอนุเคราะห์ สนับสนุนและร่วมกันออกไปบรรยายเพื่อกระตุ้นให้ราษฎรในหมู่บ้าน และคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน ได้มีแนวคิดในการพัฒนาหมู่บ้านต่อไป

5.3 กระตุ้นให้ราษฎรและคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน ได้เรียนรู้ และเห็นความสำคัญของศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน และให้เกิดแนวคิดและการจัดรูปแบบการดำเนินการ และการบริหารการจัดการต่อไป

6. งบประมาณและบุคลากร

วิทยากรจากส่วนราชการ/หน่วยงานในจังหวัดบุรีรัมย์ วิทยากรจากส่วนราชการสังกัด กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และวิทยากรที่ผ่านการอบรม จำนวน 3 คน และขอรับการสนับสนุนงบประมาณเป็นเงิน 114,000 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

เดือน กุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2544

- ค่าอาหารผู้เข้ารับการอบรม 100 คน ๆ ละ 50 บาท จำนวน 3 แห่ง เป็นเงิน 15,000 บาท
จำนวน 5 ครั้ง = $100 \times 50 \times 3 \times 5 = 75,000$ บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ครั้งละ 500 บาท จำนวน 3 แห่ง เป็นเงิน 1,500 บาท
จำนวน 5 ครั้ง = $500 \times 3 \times 5 = 1,500$ บาท

- ค่าวิทยากร ครั้งละ 1,000 บาท จำนวน 3 แห่ง เป็นเงิน 3,000 บาท

จำนวน 5 ครั้ง = $1,000 \times 3 \times 5 = 15,000$ บาท

เดือน กรกฎาคม – กันยายน 2544

- ค่าติดตาม และประเมินผลโครงการ รวม 3 ครั้ง ๆ ละ 500 บาท = $3 \times 500 = 1,500$

บาท

รวมทั้งสิ้น 114,000 บาท

7. หน่วยงานรับผิดชอบ

7.1 ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้แก่

- 1) สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) สำนักงานจัดหางานจังหวัดบุรีรัมย์
- 3) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดบุรีรัมย์
- 4) สำนักงานประกันสังคมจังหวัดบุรีรัมย์
- 5) ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดบุรีรัมย์
- 6) นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด
- 7) สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบุรีรัมย์
- 8) สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์

7.2 ส่วนราชการประจำจังหวัดบุรีรัมย์ ที่เกี่ยวข้องให้ความอนุเคราะห์ สนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่

- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
- สำนักงานเกษตรจังหวัด
- ที่ทำการปกครองจังหวัด
- อำเภอ/กิ่งอำเภอ

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ราษฎรในหมู่บ้านและชุมชนในหมู่บ้านได้รับทราบบทบาทหน้าที่และแนวคิดในการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้าน

8.2 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้มีส่วนร่วม และมีบทบาทหลักในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดกองทุนสงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านและชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

9. ผู้เสนอโครงการ

ลงชื่อ.....

(นายบุญทนต์ ทองรอง)

เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดบุรีรัมย์

ลงชื่อ.....

(นายวิสันต์ ประเสริฐศรี)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์

ลงชื่อ.....

(นายประทีป แผนสมบูรณ์)

เจ้าพนักงานการเกษตร 5

นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด

หลังจากที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้จัดสรรงบประมาณให้กับ
จังหวัดแล้วและขอให้จังหวัดได้พิจารณาพื้นที่เป้าหมายและจัดส่งให้กระทรวงทราบต่อไป
สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ได้เรียกประชุมวิทยากรที่
ผ่านการอบรม จำนวน 3 ราย คือ

1 นายบุญทนต์ ทองรอง เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7
สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดบุรีรัมย์

2 นายประทีป แผนสมบูรณ์ เจ้าพนักงานการเกษตร 5 นิคมสร้าง
ตนเองบ้านกรวด

3 นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี นายอรุณ ศรีชุมพวง แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์เป็นประธานการประชุม แต่เนื่องจากนายบุญทด ทองรอง ได้ย้ายไปปฏิบัติราชการราชจังหวัดอื่น จึงได้มอบหมายให้นายวิโรจน์ ทรงธนศักดิ์ เจ้าหน้าที่บริหารงาน-ประชาสงเคราะห์ 7 สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดบุรีรัมย์ มาประชุมแทน และที่ประชุมได้พิจารณาในเรื่อง การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย วิธีดำเนินการ การกำหนดกิจกรรม การทำประชาสังคม การติดตามประเมินผลของโครงการ และได้สรุปแนวทางดังนี้

1. เปลี่ยนแปลงพื้นที่เป้าหมายจากเดิม อ.พลับพลาชัย เป็น อ.ประโคนชัย

2. จัดทีมวิทยากรที่จะใช้ในการอบรม จากเดิม 3 ราย เป็น 4 ราย คือ

- นายวิโรจน์ ทรงธนศักดิ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสงเคราะห์ 7

สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัด

- นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด

- นายอรุณ รอบโรสง เจ้าหน้าที่งานการเกษตร 5

นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด

- นายประทีป แผนสมบุรณ์ เจ้าหน้าที่งานการเกษตร 5

นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด

3. วิทยากร จำนวน 4 ราย ชำรงต้นเป็นวิทยากรที่ผ่านการอบรมหลักสูตรวิทยากรศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เดิมจำนวน 2 ราย คือ นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด และ นายประทีปแผนสมบุรณ์ เจ้าหน้าที่งานการเกษตร 5 นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด ส่วนอีก 2 ราย ไม่ได้ผ่านการอบรมวิทยากรแต่ประการใด

4. คัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายในการดำเนินการ โดยขอให้วิทยากรทั้ง 4 ราย พิจารณาจากรายชื่อหมู่บ้านที่มีความพร้อม มีศักยภาพเพียงพอ คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเข้มแข็ง โดยสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดได้แจ้งให้บัณฑิตอาสาได้ร่วมคัดเลือกไว้ก่อนแล้ว มติที่ประชุมได้คัดเลือก ดังนี้

-บ้านร่องหมากน้อย หมู่ที่ 2 ตำบลกลันตา อำเภอเมืองบุรีรัมย์

-บ้านห้วยเสลา หมู่ที่ 11 ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย

-บ้านสายดี 5 หมู่ที่ 13 ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด

5. มอบหมายให้วิทยากรทั้ง 4 ราย เป็นผู้รับผิดชอบอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

-นายวิโรจน์ ทรงธนาศักดิ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7
สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด รับผิดชอบ อำเภอประโคนชัย

-นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
รับผิดชอบ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

-นายประทีป แผนสมบูรณ์ เจ้าพนักงานการเกษตร 5 และ
นายอรุณ รอบไธสง เจ้าพนักงานการเกษตร 5 นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด รับผิดชอบ อำเภอ
บ้านกรวด

6. ให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ จัดทำแผนปฏิบัติการ
เพื่อดำเนินการ และขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

7. ให้กำหนดสถานที่ วัน เวลา ที่จะจัดอบรมในแต่ละหมู่บ้านและกำหนดการเพื่อ
อบรมในแต่ละครั้ง ต่อไป

8. ให้มีการตรวจติดตามประเมินผลในการอบรมในแต่ละครั้ง

9. งบประมาณในการดำเนินการ จำนวน 90,000.- บาท จะใช้ในการอบรมตาม
โครงการในแต่ละหมู่บ้าน ตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ (ตามตารางแผนปฏิบัติการท้ายนี้)

แผนปฏิบัติการ

โครงการนำร่องในการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน
จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1.	<ul style="list-style-type: none"> -อบรมคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน - พบปะหัวหน้าทีมและภารกิจของส่วนราชการในสังกัด กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ - พบปะหัวหน้าทีมของคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน - การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน 	9 – 11 พฤษภาคม 2544	<ul style="list-style-type: none"> - บ้านห้วยเสลา หมู่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย 	<ul style="list-style-type: none"> - นายวิโรจน์ ทรงอนศักดิ์ - เจ้าหน้าที่บริหารงานประจำเขตสุขภาพที่ 7 - นายประทีป แฉนสมบูรณ์ - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกษตร 5 - นายอริย์ รอปโลง - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี - เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 - ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ 	
	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน - พบปะหัวหน้าทีมและภารกิจของส่วนราชการในสังกัด กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ - พบปะหัวหน้าทีมของคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน - การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน 	14 – 18 พฤษภาคม 2544	<ul style="list-style-type: none"> - บ้านสายศรี 5 หมู่ 13 ต.บึงเจ็ญ อ.บ้านกรวด 	<ul style="list-style-type: none"> - นายวิโรจน์ ทรงอนศักดิ์ - เจ้าหน้าที่บริหารงานประจำเขตสุขภาพที่ 7 - นายประทีป แฉนสมบูรณ์ - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกษตร 5 - นายอริย์ รอปโลง - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี - เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 - ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ 	

แผนปฏิบัติการ
โครงการนำร่องในการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างควมเข้มแข็ง ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ระดับตำบล
จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ชื่อ/ตำแหน่ง	หมายเหตุ
	<ul style="list-style-type: none"> -อบรมคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน -บทบาทหน้าที่และภารกิจของส่วนราชการในสังกัด กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ -บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน -การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน 	28 - 31 พฤษภาคม 2544	<ul style="list-style-type: none"> -บ้านร่องหมากน้อย หมู่ที่ 12 ต.กักันตทา อ.เมืองบุรีรัมย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - นายวิโรจน์ ทรงอินศักดิ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานประจำสหกรณ์ระดับ 7 - นายประทีป แสนสมบูรณ์ เจ้าหน้าที่งานเกษตร 5 - นายอริย์ รอปไธสง เจ้าหน้าที่งานเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 - ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ 	
	<ul style="list-style-type: none"> - การติดตามผลการดำเนินงาน 	1 - 2 มิถุนายน 2544	<ul style="list-style-type: none"> - บ้านร่องหมากน้อย หมู่ที่ 12 ต.กักันตทา อ.เมืองบุรีรัมย์ - บ้านห้วยเสลา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย - บ้านสายตรี 5 หมู่ที่ 13 ต.เบ็ญจัญ ต.บ้านกรวด 	<ul style="list-style-type: none"> - นายวิโรจน์ ทรงอินศักดิ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานประจำสหกรณ์ระดับ 7 - นายประทีป แสนสมบูรณ์ เจ้าหน้าที่งานเกษตร 5 - นายอริย์ รอปไธสง เจ้าหน้าที่งานเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 	

แผนปฏิบัติการ

โครงการนำร่องในการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ศูนย์ส่งเสริมสร้างคุณธรรมประจำหมู่บ้าน
จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
2.	<ul style="list-style-type: none"> -อบรมคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสร้างคุณธรรมประจำหมู่บ้านและราษฎรในหมู่บ้านเพื่อทราบบทบาทหน้าที่ของศูนย์ส่งเสริมสร้างคุณธรรมประจำหมู่บ้าน -กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมของศูนย์ส่งเสริมสร้างคุณธรรมประจำหมู่บ้าน 	4 มิถุนายน 2544	-บ้านห้วยเสลา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย	<ul style="list-style-type: none"> - นายวิโรจน์ ทรงอินศักดิ์ - เจ้าหน้าที่บริหารงานประจำศาลากลางจังหวัด 7 - นายประทีป แสนสมบูรณ์ - เจ้าพนักงานการเกษตร 5 - นายอรรักษ์ รอบไธสง - เจ้าพนักงานการเกษตร 5 - นายอภิสันต์ ประเสริฐศรี - เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 	
	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสร้างคุณธรรมประจำหมู่บ้านและราษฎรในหมู่บ้านเพื่อทราบบทบาทหน้าที่ของศูนย์ส่งเสริมสร้างคุณธรรมประจำหมู่บ้าน - กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมของศูนย์ส่งเสริมสร้างคุณธรรมประจำหมู่บ้าน 	5 มิถุนายน 2544	- บ้านสายตรี 5 หมู่ที่ 13 ต.เปิงเจียง อ.บ้านกรวด	<ul style="list-style-type: none"> - นายวิโรจน์ ทรงอินศักดิ์ - เจ้าหน้าที่บริหารงานประจำศาลากลางจังหวัด 7 - นายประทีป แสนสมบูรณ์ - เจ้าพนักงานการเกษตร 5 - นายอรรักษ์ รอบไธสง - เจ้าพนักงานการเกษตร 5 - นายอภิสันต์ ประเสริฐศรี - เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 	

แผนปฏิบัติการ
โครงการนำร่องในการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ศูนย์ส่งเสริมการประมงหมู่บ้าน
จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน/ชื่อ/ตำแหน่ง	หมายเหตุ
	- อบรมคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมการประมงหมู่บ้านและราษฎรให้หมู่บ้านเพื่อทราบบทบาทหน้าที่ของศูนย์ส่งเสริมการประมงหมู่บ้าน	6 มิถุนายน 2544	- บ้านร่องหมากน้อย หมู่ที่ 12 ต.ก้านทา อ.เมืองบุรีรัมย์	- นายวิโรจน์ ทรงนศักดิ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานประจำสายโครงการที่ 7 - นายประทีป แสนสมบูรณ์ เจ้าพนักงานเกษตร 5 - นายอรรณู รอมไธสง เจ้าพนักงานเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5	
	- การติดตามประเมินผล	11 - 13 มิถุนายน 2544	- บ้านชัยเสลา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย - บ้านสายตี่ 5 หมู่ที่ 13 ต.ปึงเจริญ อ.บ้านกรวด - บ้านร่องหมากน้อย หมู่ที่ 12 ต.ก้านทา อ.เมืองบุรีรัมย์	- นายวิโรจน์ ทรงนศักดิ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานประจำสายโครงการที่ 7 - นายประทีป แสนสมบูรณ์ เจ้าพนักงานเกษตร 5 - นายอรรณู รอมไธสง เจ้าพนักงานเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5	

แผนปฏิบัติการ

โครงการนำร่องในการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ระดับอำเภอ
จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
3.	- การทำประชาพิจารณ์ และประชาสัมพันธ์ร่วมกันออกแนวคิดในการดำเนินงาน - กำหนดเป้าหมาย - กำหนดวิธีดำเนินการ - ขั้นตอนการดำเนินการ	25 - 26 มิถุนายน 2544	- บ้านหัวเสา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย	- นายวิวัฒน์ ทองอนงค์ดี เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7 - นายประทีป แผลสมบูรณ์ เจ้าพนักงานเกษตร 5 - นายอรัญ รอบโสด เจ้าพนักงานเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5	
	- การทำประชาพิจารณ์ และประชาสัมพันธ์ร่วมกันออกแนวคิดในการดำเนินงาน - กำหนดเป้าหมาย - กำหนดวิธีดำเนินการ - ขั้นตอนการดำเนินการ	27 - 28 มิถุนายน 2544	- บ้านสายตรี 5 หมู่ที่ 13 ต.ปึงเจียว อ.บ้านกรวด	- นายวิวัฒน์ ทองอนงค์ดี เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7 - นายประทีป แผลสมบูรณ์ เจ้าพนักงานเกษตร 5 - นายอรัญ รอบโสด เจ้าพนักงานเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5	

แผนปฏิบัติการ

โครงการนำร่องในการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ/ชื่อ/ตำแหน่ง	หมายเหตุ
	<ul style="list-style-type: none">- การทำประชาพิจารณ์ และประชาสงฆ์ร่วมกันออกแบบวิถีคิดในการดำเนินงาน- กำหนดเป้าหมาย- กำหนดวิธีดำเนินการ- ขั้นตอนการดำเนินงาน	29 มิถุนายน 2544 และ 2 กรกฎาคม 2544	<ul style="list-style-type: none">- บ้านร่องนกน้อย หมู่ที่ 12 ต.กัลป์ตาอ.เมืองบุรีรัมย์	<ul style="list-style-type: none">- นายวิจิตร ทรงแอนศักดิ์เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสงเคราะห์ 7- นายประทีป แพนสมบุรณ์เจ้าพนักงานการเกษตร 5- นายอรรณ ropicเจ้าพนักงานการเกษตร 5- นายอัสสันต์ ประเสริฐศรีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5	
	<ul style="list-style-type: none">- การติดตามและประเมินผล	2 - 4 กรกฎาคม 2544	<ul style="list-style-type: none">- บ้านห้วยเสลา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอนอ.ประโคนชัย- บ้านสายตรี 6 หมู่ที่ 13 ต.บึงเจริญอ.บ้านกรวด- บ้านร่องนกน้อย หมู่ที่ 12 ต.กัลป์ตาอ.เมืองบุรีรัมย์	<ul style="list-style-type: none">- นายวิจิตร ทรงแอนศักดิ์เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสงเคราะห์ 7- นายประทีป แพนสมบุรณ์เจ้าพนักงานการเกษตร 5- นายอรรณ ropicเจ้าพนักงานการเกษตร 5- นายอัสสันต์ ประเสริฐศรีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5	

แผนปฏิบัติการ

โครงการนำร่องในการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน
จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน/ชื่อตำแหน่ง	หมายเหตุ
4.	- การดำเนินงานตามกิจกรรมที่ได้จากการทำประชาสังคม	9 กรกฎาคม - 31 สิงหาคม 2544	- บ้านห้วยเสลา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย - บ้านสายตรี 5 หมู่ที่ 13 ต.บึงเจริญ อ.บ้านกรวด - บ้านร่องหมากน้อย หมู่ที่ 12 ต.กัลป์หา อ.เมืองบุรีรัมย์	- นายวิโรจน์ ทรงอินศักดิ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7 - นายประทีป แผลมสมบูรณ์ เจ้าพนักงานการเกษตร 5 - นายอริย์ รอบไธสง เจ้าพนักงานการเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5	
	- การติดตามและประเมินผล	3 - 5 กันยายน 2544	- บ้านห้วยเสลา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย - บ้านสายตรี 5 หมู่ที่ 13 ต.บึงเจริญ อ.บ้านกรวด - บ้านร่องหมากน้อย หมู่ที่ 12 ต.กัลป์หา อ.เมืองบุรีรัมย์	- นายวิโรจน์ ทรงอินศักดิ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7 - นายประทีป แผลมสมบูรณ์ เจ้าพนักงานการเกษตร 5 - นายอริย์ รอบไธสง เจ้าพนักงานการเกษตร 5 - นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5	

บทที่ 5

วิธีดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค ผลสัมฤทธิ์ของโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2544

วิธีดำเนินการ

พิจารณาวิธีดำเนินการตามตารางแผนปฏิบัติการโครงการนำร่องในการขยาย
เครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2544
ได้แบ่งการอบรมในแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 5 ครั้ง ดังนี้

อบรมครั้งที่ 1

ในการอบรมครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 9 - 31 พฤษภาคม 2544 ในแต่ละหมู่บ้านจะ
เป็นการบรรยายในหัวข้อบทบาทหน้าที่ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน บทบาทหน้าที่
ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎร
ประจำหมู่บ้าน พร้อมทั้งภารกิจของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในจังหวัด
บุรีรัมย์ ทั้ง 8 หน่วยงาน ในพื้นที่เป้าหมาย 3 อำเภอ 3 แห่ง โดยมีผู้รับผิดชอบคือ วิทยากรทั้ง 4 ราย โดยมี
เป้าหมาย คือ คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน 3 หมู่บ้าน ๆ ละ 15 คน รวม 45 คน
ที่ได้จัดตั้งไว้แล้ว โดยให้กำหนดการอบรมและกำหนดวันที่แน่นอน และประสานงานกับส่วนราชการใน
สังกัด กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อร่วมเป็นวิทยากร พร้อมทั้งมีการติดตาม
และประเมินผลการอบรม ครั้งนี้ โดยที่ประชุมได้มอบหมายสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม
จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้รับผิดชอบเรื่อง การยืมเงินอุดหนุนราชการ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการอบรม ค่าตอบแทน
วิทยากร และประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ร่วมเป็น
วิทยากรและจัดทำกำหนดการอบรม ต่อไป

-ตามแผนปฏิบัติการฯ เริ่มดำเนินการครั้งแรก เมื่อวันที่ 9 - 11 พฤษภาคม 2544

กำหนดอบรมจำนวน 1 วัน ณ บ้านห้วยเสลา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย โดยหน่วยที่รับผิดชอบคือ
สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดบุรีรัมย์ ได้เรียนเชิญ ประชาสงเคราะห์จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นประธานในพิธี
เปิดการอบรม

-การอบรมครั้งที่ 2 วันที่ 14 - 18 พฤษภาคม 2544 กำหนดอบรมจำนวน 1 วัน ณ บ้าน
สายตรี 5 หมู่ที่ 13 ต.บึงเจริญ อ.บ้านกรวด หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด โดย นิคม
สร้างตนเองบ้านกรวด ได้เรียนเชิญผู้ปกครองนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด เป็นประธานในพิธีเปิดการอบรม

-เมื่อการอบรมในแต่ละหมู่บ้านทุกครั้ง สิ้นสุดลง คณะวิทยากรทั้ง 4 คน ได้ร่วมติดตาม
และประเมินผลของโครงการในการอบรมแต่ละครั้ง ทั้ง 3 หมู่บ้าน

ผลการดำเนินการ

คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ใน 3 อำเภอ/3 หมู่บ้าน ได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ และการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ศูนย์ส่งเสริมเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านอย่างมากและ ได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ภารกิจของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้อย่างละเอียด วิทยากรทั้ง 4 ราย ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมทั้งวิทยากรจากส่วนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีด้วย

การติดตามและประเมินผลการอบรมครั้งที่ 1

วิทยากรทั้ง 4 ราย ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลของการฝึกอบรมโดยสรุป มีความเห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ได้จัดทำกำหนดการอบรมและหัวข้อในการบรรยายพร้อมทั้งเชิญวิทยกรร่วมเป็นวิทยากรในครั้งต่อไป

อบรมครั้งที่ 2

ในการอบรมครั้งที่ 2 ผู้เข้ารับการอบรมได้แก่ คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และราษฎรในพื้นที่เป้าหมาย ใน 3 อำเภอ/ 3 หมู่บ้าน ๆ ละ 100 คน รวม 300 คน จะเป็นการอบรมโดยการบรรยาย ในหัวข้อเรื่อง "อบรมคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมของ ศูนย์ส่งเสริมเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน" ดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 4 - 13 มิถุนายน 2544 ในพื้นที่เป้าหมาย เดิม โดยวิทยากร ได้แก่ วิทยากรที่ผ่านการ อบรม 4 ราย การอบรมดังกล่าววิทยากรได้ชี้แจงตามหัวข้อที่ บรรยาย ความเป็นมาของโครงการที่จะจัดอบรมในครั้งนี้ และผลที่ได้รับจากโครงการดังกล่าว พร้อมทั้ง กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมของแต่ละศูนย์ฯ อย่างน้อย 1 กิจกรรม

ผลการดำเนินการ

ในการอบรมทั้ง 3 หมู่บ้านเป้าหมาย ทีมวิทยากรได้กระตุ้นให้เกิดกิจกรรม แต่ยังไม่สามารถสรุป กิจกรรมได้ จึงขอให้ทีมวิทยากรได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ พาณิชยจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ประชาสงเคราะห์จังหวัด และ วิทยากรที่มีประสบการณ์ในการส่งเสริมให้เกิดอาชีพอิสระ ได้ชี้แจงบทบาทหน้าที่และภารกิจของแต่ละ หน่วยงาน และขอให้หน่วยงานข้างต้นได้ชี้แจงแนวทางในการประกอบอาชีพ ระบบตลาดผลได้และผลเสีย ของแต่ละกิจกรรม การให้ความช่วยเหลือของแต่ละหน่วยงาน การส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อเกิดอาชีพ

/แนวทาง...

แนวทางประกอบอาชีพ โครงการรับงานไปทำที่บ้าน เป็นต้น

การติดตามและประเมินผลการอบรม ครั้งที่ 2

ในการอบรมครั้งที่ 2 ทีมวิทยากร ได้ติดตามผลและประเมินผล สรุปว่า การอบรมสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ราษฎรในหมู่บ้าน ได้ตื่นตัวและเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ ราษฎรประจำหมู่บ้าน บทบาทหน้าที่ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเป็นอย่างดี และพร้อมให้ความร่วมมือกับทีมวิทยากรในการอบรม และมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดกิจกรรมภายในหมู่บ้านและก่อให้เกิดเครือข่ายในการช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี และทีมวิทยากรได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการประสานงานและจัดทำตารางกำหนดการอบรมในครั้งต่อไป

อบรมครั้งที่ 3

ในการอบรมครั้งที่ 3 ผู้เข้ารับการอบรมจะเป็นคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ ราษฎรประจำหมู่บ้าน และราษฎรในหมู่บ้าน ๆ ละ 100 คน รวม 3 แห่ง จำนวน 300 คน โดยมีหัวข้อในการอบรมคือ

-การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (การจัดทำทะเบียน ข้อมูล การประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรที่ประสบปัญหาดำเนินการ การขอความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การจัดทำแผนงาน/โครงการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมร่วมกับ อบต. การจัดทำสมุดบันทึกรายงานการประชุม การจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ ราษฎรประจำหมู่บ้าน การระดมทุน การให้ความร่วมมือกับ อบต. ในการถ่ายโอนภารกิจ เป็นต้น)

-สภาพปัญหาและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหมู่บ้าน และการทำประชาพิจารณ์ และประชาสังคมในการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

-กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน กำหนดวิธีการ กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการ

-สรุปผลการทำประชาพิจารณ์และประชาสังคม พร้อมทั้งสรุปกิจกรรม/แผนงาน/โครงการที่ได้จากการทำประชาพิจารณ์ วิทยากรจะเป็นทีมวิทยากรทั้ง 4 ราย

ผลการดำเนินการ

ในการอบรมครั้งที่ 3 นี้ ทีมวิทยากรได้บรรยายให้ความรู้ การแสดงตัวอย่าง พร้อมฝึกปฏิบัติแก่ผู้เข้ารับการอบรม ในหัวข้อต่าง ๆ ข้างต้น ราษฎรได้รับความรู้อย่างมากและครอบคลุมภารกิจของกระทรวง แรงงานและสวัสดิการสังคม ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม อย่างทั่วถึง สามารถดำเนินการจัดทำทะเบียนข้อมูล การประชาสัมพันธ์ เรื่อง ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านได้ สามารถรับเรื่องราวร้องทุกข์ได้ สามารถขอความร่วมมือกับภาคเอกชนในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน สามารถจัดทำแผนงาน/โครงการกิจกรรมด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ร่วมกับ อบต. ได้ สามารถเข้าใจ ศักยภาพของหมู่บ้าน สภาพปัญหาและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหมู่บ้านได้ และทั้ง 3 หมู่บ้าน ได้ร่วมกันทำประชาพิจารณ์ และประชาสังคมเพื่อให้เกิดกิจกรรมในแต่ละหมู่บ้านได้ ดังนี้

1. บ้านห้วยเสลา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย มีความสนใจที่จะทำกิจกรรม "ร้านค้าชุมชน" โดยขอให้ทีมวิทยากร ได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บรรยายความรู้เกี่ยวกับ ร้านค้าชุมชน ต่อไป

2. บ้านสายตรี 5 หมู่ที่ 13 ต.บึงเจริญ มีความสนใจที่จะทำกิจกรรม "ร้านค้าชุมชน" โดยขอให้ทีมวิทยากรได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บรรยายความรู้เกี่ยวกับร้านค้าชุมชน

3. บ้านร่องหมากน้อย หมู่ที่ 12 ต.กัลปนา อ.เมือง มีความสนใจที่จะทำกิจกรรม "เกษตรผสมผสานและการเลี้ยงโคเนื้อ" โดยขอให้ทีมวิทยากรได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้บรรยายความรู้เกี่ยวกับ เกษตรผสมผสานและการเลี้ยงโคเนื้อ ในการอบรมครั้งต่อไป

วิธีการทำประชาพิจารณ์

ในแต่ละหมู่บ้าน ผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้เสนอกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรม โดยการพิจารณาศักยภาพของหมู่บ้านของเขาเอง สภาพปัญหาของหมู่บ้านและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหมู่บ้านและทุกคนได้แสดงความคิดเห็นโดยการระดมกิจกรรมที่จะสามารถทำได้ อาทิเช่น การเลี้ยงโคเนื้อ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การทำเครื่องจักสาน การทำขนมจีน การทำวัสดุจากไม้ การเลี้ยงปลา การทำร้านค้าชุมชน ฯลฯ เป็นต้น เมื่อรวบรวมข้อมูลดังกล่าวแล้ว วิทยากรได้ขอให้ทุกคนได้เปรียบเทียบ ข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละกิจกรรม หลังจากนั้นให้ทุกคนได้คัดเลือกกิจกรรมหลัก ๆ ไว้เพียง 3 - 4 กิจกรรม หลังจากนั้นทีมวิทยากรได้ขอให้ทุกคนได้เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของแต่ละกิจกรรมที่ได้คัดเลือกไว้ 3 - 4 กิจกรรม และพิจารณาศักยภาพของหมู่บ้าน ระบบตลาด การจำหน่าย ผลกำไร ความเป็นไปได้ของโครงการ วัตถุประสงค์ การจัดการ และให้ทุกคนสรุปกิจกรรมเหลือเพียงกิจกรรมเดียว โดยสรุปในแต่ละหมู่บ้าน ได้ผลสรุปกิจกรรมดังนี้

1. บ้านสายตรี 5 หมู่ 13 ต.บึงเจริญ อ.บ้านกรวด ระบุกิจกรรมคือ "ร้านค้าชุมชน" เหตุผลคือ อาชีพของราษฎรส่วนใหญ่ทำสวนยางพาราและทำนา ในหมู่บ้านมีร้านค้าชุมชนเพียง 1 แห่ง ในจำนวนประมาณ 100 หลังคาเรือน ราษฎรมีรายได้หลังจากการทำผ้าไหมไหมพรมและเย็บเสื้อผ้า มีรายได้พอสมควร ต้องซื้อปัจจัยจากตัวอำเภอซึ่งไม่สะดวกและนายทุนเป็นเจ้าของ และเห็นว่าร้านค้าชุมชน จะสามารถระดมทุนจากชาวบ้านและทุกคนที่ร่วมเป็นสมาชิกจะได้รับปันผลจากการร่วมดำเนินการได้ และคณะกรรมการฯ ได้เคยไปศึกษาดูงานในเรื่องร้านค้าชุมชนในจังหวัดต่าง ๆ มาแล้ว สามารถดำเนินการได้ และมีสถานที่ที่จะดำเนินการได้

2. บ้านห้วยเสลา หมู่ที่ 2 ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย ระบุกิจกรรมคือ "ร้านค้าชุมชน" เหตุผล คือหมู่บ้านห้วยเสลา เป็นหมู่บ้านใหญ่ ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน มีราษฎรมากกว่า 500 หลังคาเรือน และราษฎรมีอาชีพหลักคือ ทำนา อาชีพเสริม คือ ทำวัสดุจากไม้พะยูน (ซ็อน, ซ็อม, ตะเกียบ) ราษฎรมีรายได้พอสมควรในหมู่บ้านและมีร้านค้าชุมชนเพียง 1 แห่ง ราษฎรสามารถระดมทุนได้ และเห็นว่าร้านค้าชุมชนจะสามารถสร้างอาชีพ/รายได้ และเงินปันผลแก่สมาชิก และหมู่บ้านใกล้เคียงได้ดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จด้วยดี

3. บ้านช่องหมากน้อย หมู่ที่ 12 ต.กลั่นทอ.เมืองบุรีรัมย์ ระบุกิจกรรมคือ "เกษตรผสมผสานและเลี้ยงโคเนื้อ" เหตุผลคือ บ้านช่องหมากน้อย ราษฎรส่วนใหญ่ทำอาชีพทำนา เมื่อหมด ฤดูการทำนาแล้ว ราษฎรจะปลูกผักสวนครัว ทำเกษตรผสมผสานเป็นอาชีพเสริม แต่ยังขาดแคลนปุ๋ยและสารบำรุงพืช จึงเห็นควรเลี้ยงโคเนื้อเพื่อนำปุ๋ยมาใช้ประโยชน์และโคเนื้อราคาค่อนข้างสูง มีหญ้าและที่สาธารณในการเลี้ยงโคเนื้อได้อย่างเพียงพอ

การติดตามและประเมินผลการอบรม ครั้งที่ 3

ในการอบรมครั้งที่ 3 ทีมวิทยากร ได้ติดตามผลและประเมินผล ระบุว่า การอบรมสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ราษฎรในหมู่บ้าน ได้ตื่นตัวและร่วมทำประชาพิจารณ์และกำหนดกิจกรรมเพื่อดำเนินการตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมราษฎรประจำหมู่บ้านและจะให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามกิจกรรมที่ได้รับจากการทำประชาพิจารณ์ ต่อไปและทีมวิทยากรได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการประสานงานและจัดทำตารางกำหนดการอบรมในครั้งต่อไป

อบรมครั้งที่ 4

ในการอบรมครั้งที่ 4 ผู้เข้ารับการอบรมจะเป็นคณะกรรมการศูนย์ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านและราษฎรในหมู่บ้านเป้าหมาย หมู่บ้านละ 100 คน รวม 3 แห่ง 300 คน โดยมีหัวข้อในการอบรมที่ต่อเนื่องจากการทำประชาพิจารณ์ในครั้งที่แล้ว โดยหมู่บ้านทั้ง 3 แห่งได้ทำประชาพิจารณ์และประชาสังคัม เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหมู่บ้านของตนเองแล้ว และกำหนดกิจกรรมได้แล้วและขอให้ทีมวิทยากรได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบรรยายอบรมให้ความรู้แก่ราษฎรในหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจัดทำกำหนดการ เพื่อกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม โดยมีหัวข้อในการบรรยาย คือ

-การจัดการธุรกิจร้านค้าชุมชน โดยสำนักงานการค้าภายในจังหวัด

-การบัญชีเบื้องต้น โดยวิทยากรจากวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ สำหรับหมู่บ้านที่มีกิจกรรมในการจัดตั้งร้านค้าชุมชน

-ส่วนหมู่บ้านที่ทำเกษตรผสมผสานและเลี้ยงโคเนื้อ มีหัวข้อในการบรรยายคือ

หลักเกณฑ์การขอสนับสนุนพันธุ์สัตว์จากโครงการธนาคารโคกระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ โดยสำนักงานงานปศุสัตว์จังหวัด

-การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด

ในการจัดทำหัวข้อในการบรรยาย สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม โดย นายวิสันต์ ประเสริฐศรี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 จะเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่จะให้การสนับสนุนวิทยากร มีหัวข้อใดบ้างจะสามารถสนับสนุนตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้และจะเป็นประโยชน์กับผู้รับการอบรมด้วย

ผลการดำเนินการ

ก. การอบรมให้แก่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านและราษฎรในพื้นที่เป้าหมาย 2 แห่ง คือ อำเภอประโคนชัย และอำเภอบ้านกรวด วิทยากรจะมาจากสำนักงานการค้าภายในจังหวัดและวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

1) วิทยากรจากสำนักงานการค้าภายในจังหวัด จะบรรยายเกี่ยวกับการทำธุรกิจร้านค้าชุมชน ระบบตลาด การจำหน่าย การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนร้านค้าชุมชน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการร้านค้าชุมชน การปันผล การเฉลี่ยคืน การบริหารจัดการร้านค้าชุมชน เป็นต้น ซึ่งหัวหน้าสำนักงานการค้าภายในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ให้เกียรติมาบรรยาย ทั้ง 2 หมู่บ้านเป้าหมาย และชาวบ้านได้ให้ความสนใจและประสบความสำเร็จด้วยดี

2) วิทยากรจากวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์จะบรรยายเกี่ยวกับระบบบัญชี การบัญชีเบื้องต้น การจัดทำบัญชี การรับสมัครสมาชิกร้านค้าชุมชน และวิทยากรได้ใช้ตัวอย่างในการประกอบการบรรยายด้วย

ข. การอบรมให้แก่ คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และราษฎรในพื้นที่อำเภอเมืองบุรีรัมย์ วิทยากรจะมาจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ และสำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

1) วิทยากรจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ได้มาบรรยายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การขอสนับสนุนจากโครงการเกษตรโคกระบือ เพื่อเกษตรตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ โดยจะบรรยายให้ทราบถึงหลักเกณฑ์การขอรับสมัคร ผลที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ ผลที่ได้จากการเลี้ยงโคกระบือ และได้รับสมัครราษฎรเข้าร่วมโครงการด้วย

2) วิทยากรจากสำนักงานเกษตรจังหวัด ได้มาบรรยายเกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชผักแบบผสมผสาน ของผักแต่ละชนิดที่ราษฎรในพื้นที่ได้ดำเนินการปลูก เช่น หอม กระเทียม พริก คื่นห่อปลี แตงกวา ผักชี และผักสวนครัวอื่น ๆ ด้วย การจัดจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร การปลูกพืชแต่ละชนิด การบำรุงรักษาพืชผัก เป็นต้น

การติดตามและประเมินผลการอบรม ครั้งที่ 4

ในการอบรมครั้งที่ 4 ทีมวิทยากร ได้ติดตามผลและประเมินผล สรุปว่า การอบรมสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ราษฎรในหมู่บ้าน ได้ตื่นตัวและเข้าใจ เรื่องระบบบัญชี การจัดทำบัญชีและหลักเกณฑ์ในการขอรับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ตามโครงการฯ ของกรมปศุสัตว์และการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของพืชผักแต่ละชนิด การบำรุงรักษาพืช เป็นต้น และพร้อมให้ความร่วมมือกับทีมวิทยากรในการอบรม และมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดกิจกรรมภายใน หมู่บ้านและก่อให้เกิดเครือข่ายในการช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี และทีมวิทยากรได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการประสานงานและจัดทำตารางกำหนดการอบรมในครั้งต่อไป

อบรมครั้งที่ 5

ในการอบรมครั้งที่ 5 ผู้เข้ารับการอบรมจะเป็นคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และราษฎรในหมู่บ้านเป้าหมาย หมู่บ้านละ 100 คน รวม 3 แห่ง 300 คน หัวข้อในการอบรมจะต่อเนื่องจากการอบรมในครั้งที่แล้ว หมู่บ้านเป้าหมายในอำเภอประโคนชัยและอำเภอบ้านกรวด จะอบรมในเรื่องร้านค้าชุมชน โดยวิทยากรจากหน่วยงานเดิม และจะมีการฝึกปฏิบัติด้วย ส่วนอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ในเรื่องเกษตรผสมผสานและการเลี้ยงโคเนื้อ วิทยากรจากหน่วยงานเดิม และมีการฝึกปฏิบัติเช่นเดียวกัน

ผลการดำเนินการ

ก. การอบรมในพื้นที่เป้าหมาย อ.ประโคนชัย และ อ.บ้านกรวด

1) วิทยากรจากสำนักงานการค้าภายในจังหวัด ได้บรรยายความรู้ในหัวข้อเรื่อง "ระบบตลาดกับการพัฒนาสินค้าชุมชน" จะเป็นการบรรยายเกี่ยวกับการจัดซื้อสินค้า หลักเกณฑ์การซื้อสินค้า สินค้าแต่ละประเภทให้ผลกำไรแตกต่างกันอย่างไร การตรวจสอบบัญชีร้านค้าชุมชน การลงบัญชีร้านค้าชุมชน การส่งซื้อสินค้าแต่ละชนิดและแจ้งหลักเกณฑ์การขอรับการสนับสนุนสินค้าอุดหนุนให้แก่ร้านค้าชุมชน โดยงบประมาณจากกรมการค้าภายใน ซึ่งทางสำนักงานการค้าภายในจังหวัดบุรีรัมย์ มีงบประมาณสนับสนุนหมู่บ้านละ 30,000.- บาท

2) วิทยากรจากวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ได้บรรยายความรู้และฝึกปฏิบัติในหัวข้อเรื่อง "การบันทึกบัญชี การคำนวณกำไรขาดทุน การจัดสรรกำไรและเงินปันผล" ซึ่งวิทยากรได้แบ่งกลุ่มเพื่อฝึกปฏิบัติจริงด้วย

ข) การอบรมในพื้นที่เป้าหมาย อ.เมืองบุรีรัมย์

1) วิทยากรจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ได้บรรยายในหัวข้อเรื่อง "การเลี้ยงโค กระบือ สุกร และโรคต่าง ๆ ที่สำคัญ และโรคสัตว์ติดคน" เป็นต้น ซึ่งวิทยากรได้บรรยายเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ในสัตว์ที่ราษฎรได้เลี้ยงในหมู่บ้านและโรคสัตว์ที่จะติดคนได้

2) วิทยากรจากสำนักงานเกษตรจังหวัด ได้บรรยายและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การทำน้ำสกัดชีวภาพ เพื่อนำไปใช้ในการทำเกษตรผสมผสานต่อไป

การติดตามและประเมินผลการอบรม ครั้งที่ 5

ในการอบรมครั้งที่ 5 ทีมวิทยากร ได้ติดตามผลและประเมินผล สรุปว่า การอบรมสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ราษฎรในหมู่บ้าน ได้ร่วมฝึกปฏิบัติในเหตุการณ์จริง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกปฏิบัติและนำผลการดำเนินการในการฝึกปฏิบัติให้เกิดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมในอนาคตต่อไป

ปัญหาอุปสรรคของโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2544

- ด้านวิทยากร

1. ทีมวิทยากรทั้ง 4 ราย มีจำนวน 2 ใน 4 ราย ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรวิทยากรที่กระทรวงฯ ได้ ทำการอบรม ส่วนอีก 2 ราย ไม่ผ่านการอบรมทำให้ไม่เข้าใจปัญหาและวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่แท้จริง

2. วิทยากรที่เป็นวิทยากรในการอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และราษฎรในหมู่บ้านเป้าหมาย และหมู่บ้านที่รับผิดชอบได้ดำเนินการเองในทุกขั้นตอน เช่น การกำหนดการฝึกอบรม การกำหนดหัวข้อในการบรรยาย โดยได้มอบหมายให้วิทยากรของ สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการและเป็นผู้รับผิดชอบโครงการแต่ฝ่ายเดียว โดยอ้างว่างบประมาณแต่ละหน่วยไม่ได้รับการจัดสรร

3. ในการอบรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อบรมในพื้นที่เป้าหมาย อ.ประโคนชัย และ อ.บ้านกรวด ทีมวิทยากรไม่สนใจเท่าที่ควรปล่อยให้วิทยากรจากสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นวิทยากรดำเนินการทุกเรื่องและทุกขั้นตอน ซึ่งผลของการดำเนินงาน สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการจะรับภาระหนักอย่างมากทำให้หน่วยงานอื่น ๆ ไม่เข้าใจ และผลของโครงการไม่สำเร็จเท่าที่ควร

- ด้านวัสดุอุปกรณ์และโสตทัศนอุปกรณ์

โสตทัศนอุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงานฯ ยังล้าสมัย ในขณะที่วิทยากรจากหน่วยงานอื่นได้นำวิทยากรด้านคอมพิวเตอร์มาใช้ในการฝึกอบรม ส่วนวัสดุอื่น ๆ เช่น กระดาษ แผ่นพับ ป้ายกระดานดำ ซึ่งต้องใช้ในการอบรม วิทยากรได้แจ้งให้เตรียมการล่วงหน้าแล้ว

- ด้านตารางแผนปฏิบัติการ

ในการออกบรรยายในหมู่บ้านเป้าหมาย หมู่บ้านละ 5 ครั้ง เพียงพอและเหมาะสมแล้ว เป็นช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม เมื่อสิ้นสุดโครงการจึงเริ่มฤดูการทำนา ทำให้อุปสรรคด้านอื่น ๆ ลดลง

- ด้านผู้เข้ารับการอบรม

ผู้เข้ารับการอบรมคือ คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และราษฎรในหมู่บ้าน ได้เห็นความสำคัญของโครงการเป็นอย่างยิ่งและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

จากการสอบถามคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านและราษฎรในหมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 3 แห่ง พบว่า โครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ดี สามารถทำให้ชาวบ้านได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเป็นอย่างดี ทำให้หมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 3 แห่ง มีกิจกรรมเกิดขึ้นและถาวรในอนาคต

ประชาชนอยู่ดีกินดีมากขึ้น มีความรักสามัคคี ความเสียสละและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน และจะได้นำแบบอย่างให้กับหมู่บ้านอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการ ได้สังเกตเห็นว่า โครงการฯ ดังกล่าวเป็นโครงการที่ดีสมควรให้มีต่อไป โดยพิจารณาหมู่บ้านที่มีความพร้อม มีศักยภาพในการดำเนินการเพื่อดำเนินการตามโครงการฯ ดังกล่าว ในปีงบประมาณต่อไป

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

รายงานการศึกษา เรื่องโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน จังหวัดบุรีรัมย์ ปีงบประมาณ 2544 มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาวิธีการดำเนินงานของโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ศสพ. จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2544
2. ศึกษาปัญหา อุปสรรค ของโครงการขยายเครือข่ายของ ศสพ. จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2544
3. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการขยายเครือข่ายของ ศสพ. จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2544

ดังนั้น ผู้จัดทำรายงานการศึกษาจึงได้ดำเนินการศึกษาวิธีดำเนินงานจากตารางแผนปฏิบัติการโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ ศสพ. รวบรวมกระบวนการทำงาน วิธีหรือแนวทางการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ของ ศสพ. ที่สามารถพัฒนาตนเองได้เป็นผลสำเร็จ สามารถนำไปเป็นแบบอย่างแก่ ศสพ. อื่นๆ ในการศึกษาทำความเข้าใจและนำไปปรับใช้ในหมู่บ้านของตนเอง

จากการศึกษาตามโครงการขยายเครือข่าย ศสพ. มีประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการคือ

ด้านบุคลากร การให้ความช่วยเหลือ ดูแล แนะนำตามภารกิจหน้าที่ของ ศสพ. ส่วนราชการทุกส่วนราชการในสังกัด กรม. รวมทั้งหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัด ต้องร่วมกันแนะนำช่วยเหลือพัฒนา ศสพ. ให้สามารถดำเนินการอย่างมีระบบ มีแนวทางและมีกิจกรรมพัฒนาตนเองที่เป็นรูปธรรม

ด้านการเงิน แนวทางการบริหารจัดการมุ่งเน้นไปด้านการฝึกอบรม ควรมีงบประมาณสนับสนุนหลังจากที่ผ่านการอบรมแล้ว เพื่อให้มีกิจกรรมต่อเนื่อง

ปัญหาดังกล่าว จะต้องได้รับการแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน ปีงบประมาณ 2544 สามารถนำไปปฏิบัติในปีงบประมาณต่อไป และเป็นแนวทางให้จังหวัดอื่น ๆ ได้ศึกษา หรือหาวิธีการที่เหมาะสมต่อไป อันก่อให้เกิดผลดีต่อขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ จากการดำเนินการตามโครงการฯ หมู่บ้านเป้าหมาย ทั้ง 3 หมู่บ้านมีการดำเนินการตามกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับจากการทำประชาพิจารณ์ ประชาสัมพันธ์ และได้ดำเนินการกิจกรรมทั้ง 3 หมู่บ้านเป้าหมาย คือ

1. บ้านห้วยเสลา ต.หนองบอน อ.ประโคนชัย ราษฎรได้ร่วมกันระดมทุนทำกิจกรรมจัดตั้งร้านค้าชุมชนและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมการค้าภายใน เป็นสินค้าคิดเป็นมูลค่า 30,000 บาท และได้ดำเนินการต่อเนื่องถึงปัจจุบัน
2. บ้านสายตรี 5 ต.บึงเจริญ อ.บ้านกรวด ราษฎรได้ร่วมกันระดมทุนทำกิจกรรมจัดตั้งร้านค้าชุมชน และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน
3. บ้านร่องหมากน้อย ต.กลันตา อ.เมืองบุรีรัมย์ ราษฎรได้รับการสนับสนุนเป็นวัวเนื้อ จำนวน 20 ตัว/ 20 ครั้วเรือน จากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ จากเป้าหมายเดิม 70 ตัว/ 70 ครั้วเรือน และจะได้รับการสนับสนุนส่วนที่เหลือในปีงบประมาณต่อไป นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนเป็นอุปกรณ์ในการปลูกพืชผักสวนครัว เช่น บัว เมล็ดพืช อุปกรณ์การทำสวนครัว จากสำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 70 ครั้วเรือนคิดเป็นมูลค่าเงิน 540,000 บาท และราษฎรได้ดำเนินการกิจกรรมอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประสานงานระหว่างหัวหน้าส่วนราชการอย่างใกล้ชิด ในการดำเนินการตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์หรือราษฎรประจำหมู่บ้านต่อไป เพื่อให้เข้าใจหลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการ
2. ควรมีงบประมาณสนับสนุนหมู่บ้านเป้าหมาย หลังจากที่ผ่านมาการอบรมแล้ว เนื่องจากงบประมาณส่วนมากจะใช้ในการอบรม เช่น ค่าอาหาร และค่าวิทยากร แต่ไม่มีงบประมาณสนับสนุนให้เกิดอาชีพ หรือเงินอุดหนุนให้เปล่า เพราะระเบียบปฏิบัติมิได้วางไว้ทำให้ใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เท่านั้น
3. ประชาชนในพื้นที่ เข้าใจ หลักการอย่างแท้จริง แต่ไม่มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอที่จะทำให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องตลอดไป
4. ทีมวิทยากรที่ผ่านการอบรม ต้องเข้าใจในหลักการที่แท้จริงของโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์หรือราษฎรประจำหมู่บ้าน และอุทิศเวลาเท่าที่ทำได้ และไม่ปล่อยให้เป็นที่ของสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดแต่เพียงลำพังเท่านั้น
5. ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ โครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์หรือราษฎรประจำหมู่บ้าน และหมู่บ้านอื่นเพื่อเป็นแนวทางในการอบรมความรู้ให้แก่หมู่บ้านอื่น ๆ ที่มีความพร้อม มีศักยภาพเพียงพอ ได้ดำเนินการตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์หรือราษฎรประจำหมู่บ้านต่อไป
6. ควรให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์หรือราษฎรประจำหมู่บ้าน และกระตุ้นให้เกิดโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์หรือราษฎรประจำหมู่บ้าน ในทุกหมู่บ้านต่อไป และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
7. ควรเพิ่มงบประมาณให้การสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานให้มากและเพียงพอ
8. ควรมีการรวบรวม ศึกษา และสรุปปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์หรือราษฎรประจำหมู่บ้าน และนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินการตามโครงการขยาย เครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์หรือราษฎรประจำหมู่บ้านดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้